

Odvaha je
odhodlání udělat
krok do neznáma

Magazín 3Gema
Slouží jen a výhradně
k propagaci koncernu Trigema a.s.
a je veřejně neprodejný.

Trigema a.s.
Explora Business Centre
150 00 Praha 5, Bucharova 2641/14
info@trigema.cz
www.trigema.cz

redakční rada:
M. Soural, M. Netolický
redakční obsah:
P. Martínková, M. Netolický,
J. Horáček, Czech Photo

Číslo 2, ročník VI.
Vyšlo v listopadu 2022.
vydavatel: Trigema a.s.
MK ČR E 22855

fotografie:
Trigema, Czech Photo,
Shutterstock, Unsplash,
D. Materna, P. Klempa,
M. Kramplová, P. Nykirka

www.trigema.cz

Odvaha vytrvat a neztratit naději

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

tématem aktuálního čísla našeho magazínu 3Gema je odvaha. Myslím, že nebudu přehánět, když řeknu, že právě odvaha byla jedním z hlavních témat téměř uplynulého roku 2022.

Pro každého z nás znamená odvaha něco jiného. Pro jedny je to hrdinství ukrajinského lidu neochvějně bránícího svou vlast proti silnějším nepříteli, pro druhé schopnost začít nové výjimečné věci, pro jiné udržet své podnikání i v nepříznivé či nejisté době, postavit se nespravedlnosti, dokumentovat události nebezpečí navzdory a přinášet společnosti objektivní informace, stát si za svými názory, pokud jim věřím, a vzepřít se tomu, s čím nesouzním, bojovat všemi způsoby o život, důstojnou existenci nebo o blaho své rodiny, i když okolnosti nejsou zrovna přívětivé.

Odvaha má mnoho podob a vyvolává někdy i obavy. Právě obavy nás nutí nedělat ukvapená rozhodnutí a všechny své činy, ať už se týkají čehokoliv, nejprve dobře promyslet a zvážit. Pro mě osobně a troufám si říct, že i pro celou Trigemu, stojí odvaha na hodnotovém žebříčku velmi vysoko. Právě odvaha nás vede v touze dělat věci jinak, než je běžné. A to jak v přípravě, tak i při budování našich projektů, které občas vzbudí vášnivé diskuze.

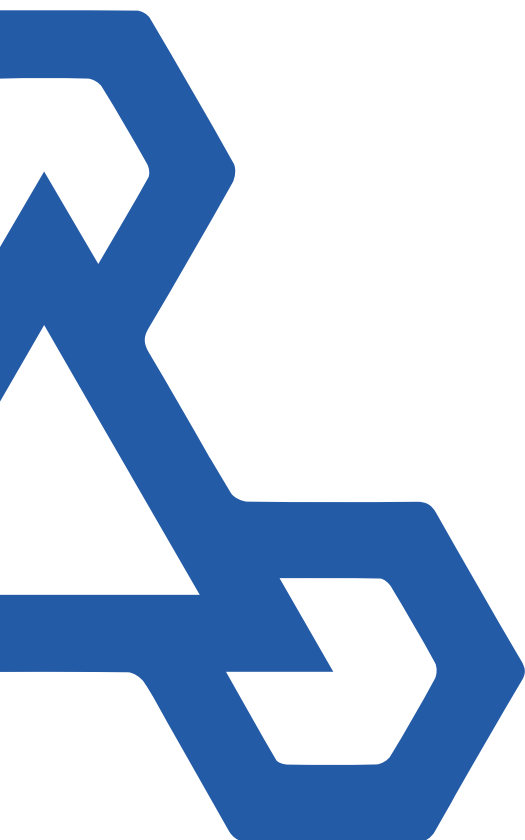
V aktuálním čísle magazínu máme příběhů odvahy hned několik, každý z nich mluví svým jazykem o jiné formě odvahy. Všechny příběhy spojuje jedna věc – schopnost jejich aktérů vytrvat navzdory nepříznivým skutečnostem a neztratit přitom odvalu.

Přeju vám hezké čtení a do nového roku 2023 odvalu zvládnout všechno, co nás v něm čeká.

Za redakci 3Gema
Marcel Soural

předseda představenstva investiční skupiny Trigema

Nezávislost je volba. Volba jít vlastní cestou.

rezidenční trh

třetí kvartál
**Stabilizace
a vyčkávání**

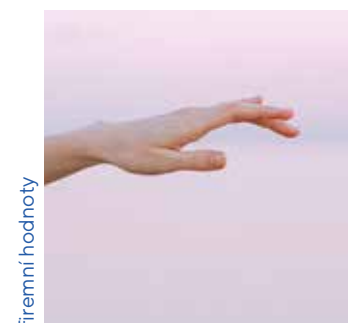
6

rezidenční trh

realizace
**Proměna
českého trhu
s bydlením**

10

firční hodnoty

dna značky
**Hodnoty, které
ctíme i žijeme**

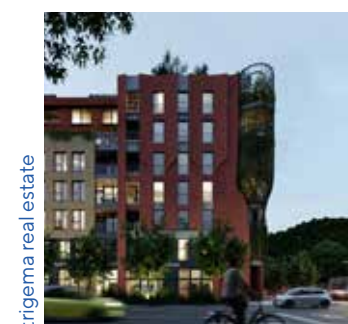
18

trigema real estate

koncept bydlení
**Domov pro vše,
čím jsme**

28

trigema real estate

koncept bydlení
**LIHOVAR
FRAGMENT
PAPRSEK**

34

architektura

1. část
**Stavby, které
zasáhly do dějin**

46

průvodce Prahou

David Černý
**Česká výtvarná
scéna**

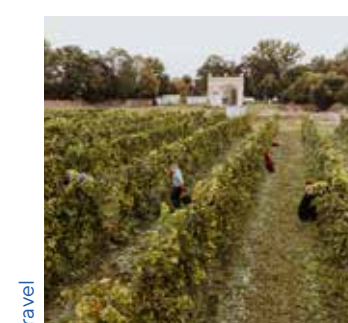
54

czech photo

výstava
**Obležení
Mariupolu**

64

travel

rozhovor
Tomáš Zbořil

74

travel

Moníneć
**Radost
z lyžování**

78

Vody rezidenčního trhu s byty se zklidnily. Zdá se, že jen na čas

Stabilizace a vyčkávání. Tak by se dala vystihnout současná situace na českém rezidenčním trhu. Co to ale pro budoucí vývoj trhu s nemovitostmi znamená?

Nejnovější data z rezidenčního trhu ukazují, že ceny nových bytů v Praze ve třetím čtvrtletí nadále rostly. Průměrná prodejní cena dosáhla 147 884 Kč za m², nabídková 154 181 Kč za m². To je meziročně o 17 %, respektive o 12 % více. V nadcházejících obdobích budou ceny s největší pravděpodobností stagnovat a ustálí se na úrovni okolo 145 000 -150 000 Kč za m².

V protikladu k vyšším cenám se však v metropoli ve třetím čtvrtletí prodalo pouze 550 nových bytů, tedy o 42,1 % méně oproti předchozímu čtvrtletí. Od začátku roku se prodalo zatím 2 550 bytů, což lze sice jen těžko srovnávat s loňským rokem, který byl co do počtu prodaných bytů rekordní – udalo se 7 450 bytů –, ale i v dlouhodobém průměru jde o mírný pokles. Vyplývá to z analýzy společností Trigema, Central Group a Skanska Residential.

Jaký bude další vývoj realitního trhu? Budou ceny i nadále růst? Udrží si nemovitosti hodnotu a vyplatí se do nich uložit své úspory? Je výhodnější nový nebo secondhandový byt?

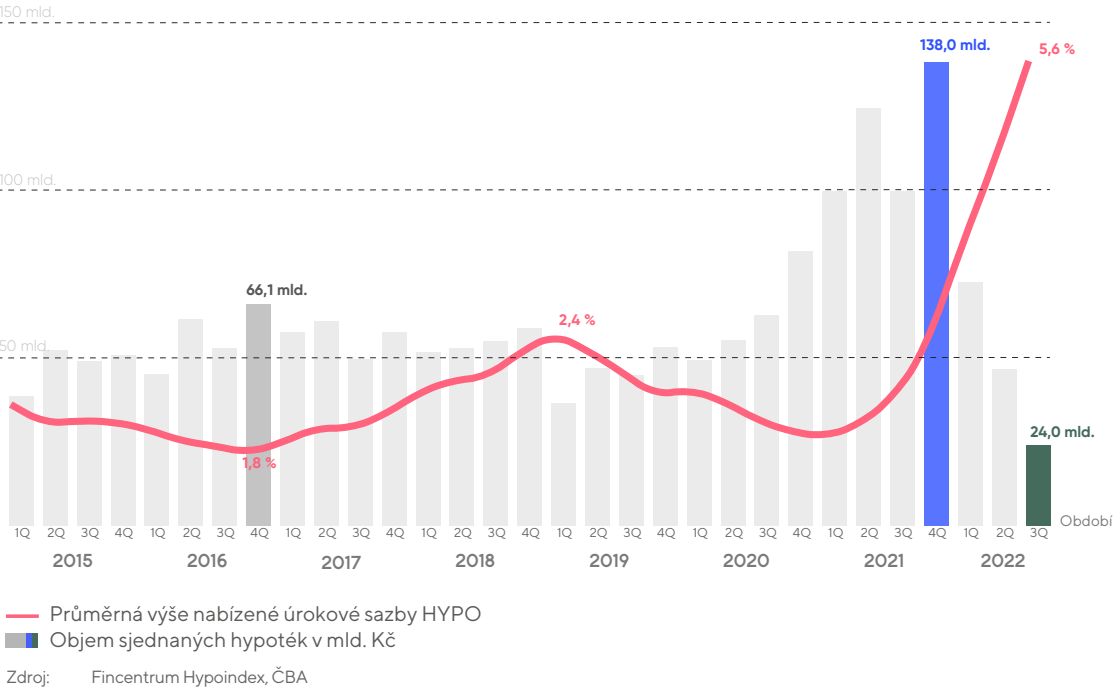
Na tyto otázky se pokusí odpovědět: Marcel Sural, Milan Roček, Vít Sural, Petra Martínková.

Jedním z hlavních hybatelů rezidenčního trhu v letošním roce je bezesporu inflace, kterou se ČNB snaží ukočírovat prostřednictvím úrokových sazeb. Zprostředkovaně, ale zásadně, ovlivňuje vývoj na hypotečním trhu.

Průměrná úroková sazba skutečně nově poskytnutých hypotečních úvěrů ve 3. kvartálu vzrostla na 5,6 %. Strmý nárůst sazeb v roce 2022 přidusil všeobecný zájem o hypotéky na historické minimum. Od července do září poskytly banky jen 24 mld. Kč nových úvěrů. V meziročním pohledu tento ukazatel klesl o 75 % a nepřímo tak způsobil výrazné ochlazení na trhu s nemovitostmi. A to jak na primárním, tak na trhu sekundárním.

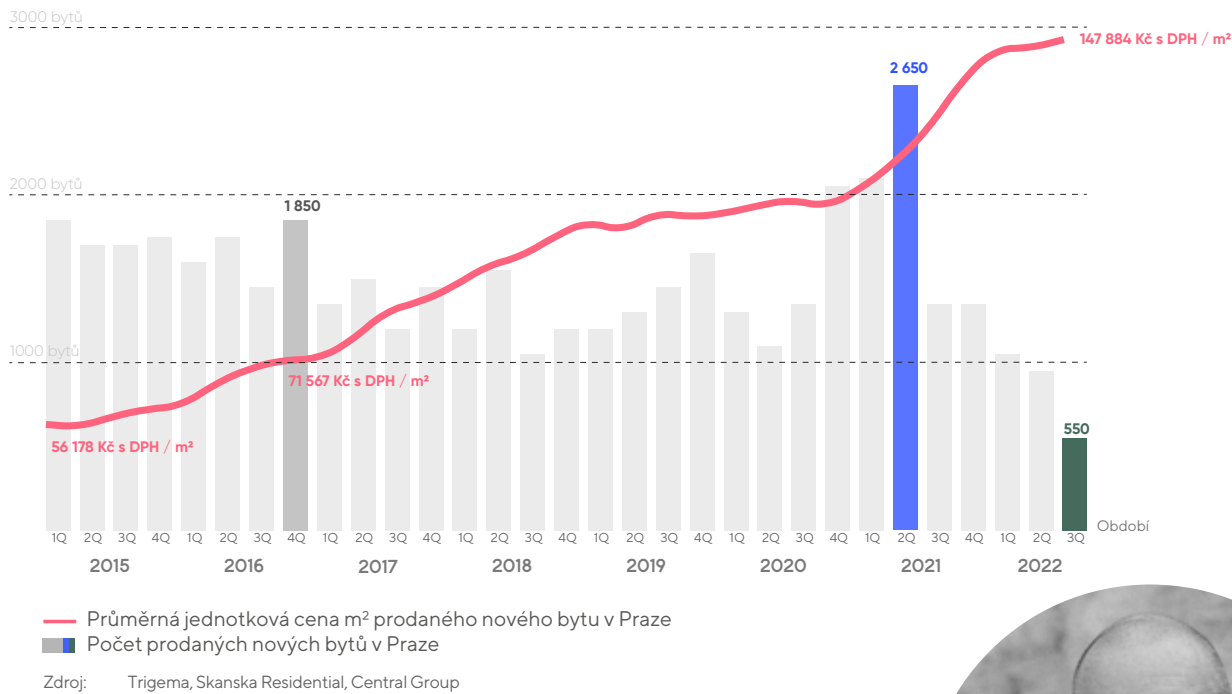
Svůj nezanedbatelný vliv na konsternovanou poptávku má zajisté také všeobecná nejistota. Současné dění na realitním trhu tak pova-

žujeme za období vyčkávání. Je však nutné zmínit, že i navzdory všeobecné nejistotě, nemusí být ani vyčkávání tou správnou aktuální strategií. Disponibilní zdroje jsou požírány dvoucifernou inflací a ani vyšší úrokové sazby nezachrání jejich reálný úbytek.

„V Česku chybí přes 80 000 bytů.“

„Výraznější probuzení realitního trhu nastane až v momentě, kdy se úroveň úrokových sazeb hypoték vrátí ke třem procentům.“

Milan Roček
jednatel Datalligence

„Nabídka bytů k prodeji rostla i na sekundárním trhu, mezikvartálně o 29 %, meziročně o 59 %. Na rozdíl od novostaveb však ceny bytů na sekundárním trhu mírně klesly. Nabízená průměrná cena staršího bytu činila ve 3Q 125 442 Kč/m², což představuje mezikvartální pokles o 1,9 %. V absolutních číslech poklesly ceny nabízeného secondhandového bytu o téměř 0,5 mil. Kč.“

„Aktuálně se rozdíl v ceně mezi starým a novým bytem pohybuje mezi 10 a 20 %, současně náklady za energie na secondhandovém trhu s byty však mohou tento rozdíl rychle dorovnat, když v novostavbě se úspora za vytápění pohybuje okolo 50 % oproti starším bytům.“

Petra Martínková
tisková mluvčí skupiny Trigema

„Ve třetím kvartále roku 2022 rostla nabídka bytů určených k dlouhodobým nájům, a to mezikvartálně o 12 % na 5 900 bytů. Meziročně je však počet nájemních bytů stále o 29 % nižší. I přes nárůst nabídky docházelo ve 3Q k růstu ceny jednotkového nájmu, a to na 375 Kč/měsíc/m². Oproti 2Q 2022 jde o nárůst o 4 %, meziročně pak o 14 %.“

„Ve 3. čtvrtletí 2022 bylo v různých fázích dokončenosti téměř 100 institucionálních projektů s více než 5 000 byty, ve volné nabídce se ale aktuálně nacházelo jen zhruba 90 bytů. Institucionální nájmy navíc za poslední rok vzrostly bezmála o pětinu a aktuálně se pohybují na hodnotě 583 Kč/měsíc/m².“

Vít Soural
projektový manažer Flat Zone

„Prodeje klesly hlavně z důvodu výrazně méně dostupných hypoték, které jsou zhruba třikrát dražší než před rokem, a také velké nejistoty ohledně budoucího ekonomického vývoje. Poptávka po novém bydlení je však stále vysoká, za současné situace pouze dochází k odkládání kupního rozhodnutí na dobu, kdy se situace opět stabilizuje a klesnou úrokové sazby. Poté budou lidé opět hledat bezpečnou investici, kam úspory uložit, aby nebyly znehodnoceny inflací.“

„Můžeme očekávat, že nyní bude trh několik měsíců stagnovat a prodeje se budou nejspíše pohybovat jen okolo 3 500–4 000 prodaných bytů za rok. K oživení poptávky by mohlo dojít na jaře příštího roku, až lidé překonají zimu a vyrovnají se se současným šokem. Výraznější probuzení realitního trhu pak nastane až v momentě, kdy se úroveň úrokových sazeb hypoték vrátí ke třem procentům, což analytici předpokládají pro rok 2024.“

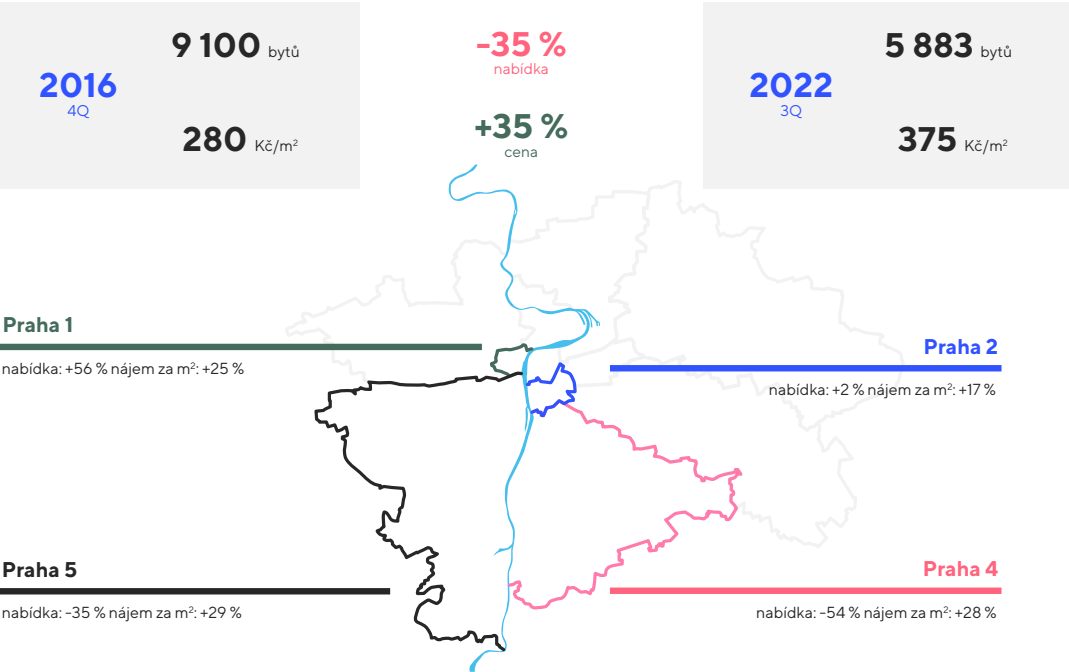
Marcel Soural
předseda představenstva
investiční skupiny Trigema

„Na konci třetího čtvrtletí bylo v Praze volných 4 700 nových bytů. To je o 13,3 % více oproti druhému kvartálu letoška a o 70,9 % více oproti třetímu čtvrtletí roku 2021, kdy byla nabídka na historickém minimu. Průměrná nabídková cena vzrostla meziročně o 17 %, prodejní cena o 12 %. Statistiky nám v tomto případě prozrazují hned tři věci: 1. Navzdory nižší poptávce ceny nových bytů neklesají, 2. nové byty jsou schopné si historicky dlouhodobě udržet, resp. navýšit svou hodnotu i ve chvíli, kdy trh ochladl, 3. lze čekat, že ochlazení trhu je spíše krátkodobé, podmíněné ekonomickou nejistotou. Stále vysoká poptávka stojí i za skutečností, že nedošlo k predikovanému snížení cen nových bytů. Kromě toho však hrají v současných cenách bytů roli zejména vysoké ceny materiálů, vstupů a rostoucí ceny energií, stejně jako pomalé povolování a vlivem toho i nedostatečná nabídka. Nejméně nových bytů (2,5 %) bylo ve třetím kvartále letošního roku v nabídce v centru metropole, tedy na Praze 1 a 2. Naopak nejvíce rezidenčních nemovitostí bylo v nabídkách tradičně na Praze 4, 5, 9 a 10. Nejvyšší jednotkové ceny byly na Praze 1, kde se cena vyšplhala na 225 642 Kč/m². Naopak 'nejlevnější' byty nabídla Praha 9, a to za průměrnou cenu 138 786 Kč/m². Z hlediska prodeje byla ve 3Q 2022 lídrem Praha 5, kde se prodalo za poslední kvartál 130 bytů. Nejméně se naopak prodávalo na Praze 1 (pouhý 1 byt), Praze 2 (21 bytů) a Praze 7 (27 bytů).“

Proměna českého trhu s bydlením bude sice pomalá, ale správná

V poslední době se na rezidenčním trhu událo mnoho věcí. Z médií se k nám dostávaly několik měsíců nejrůznější zprávy o českém trhu s byty. Témata byla vždy podobná: bydlení v Česku, realitní bublina, která musí prasknout, redukce cen, „která musí nastat“ (ale zatím jí nic nenасvědčuje), ale také alternativní formy vlastnického bydlení či město v roli developera. Pojdme se na celou věc podívat blíž a komplexně.

Zdroj: Trigema / Flat Zone
Pozn.: Zobrazené jsou lokality s podílem alespoň 10 % dostupných bytů, nebo s nejvyšším a nejnižším nájmem.

„Stojíme na začátku proměny českého rezidenčního trhu.“

Velmi pravděpodobně stojíme na začátku proměny českého rezidenčního trhu. Zdaleka to ale není proměna nečekaná. Naopak, kdo umí předjímat, musel ji tušit dlouho dopředu, a válka na Ukrajině v tomto případě dění spíše jen urychlila, než způsobila. Nebude to však proměna rychlá či jednoduchá.

Písnička o povolování projektů, které se lecky táhne i deset let a pro které je potřeba „oběhnout si“ přes 70 různých razítek, je sice ohraná, ale (bohužel) stále pravdivá. Ostatně to už stát musel poznat sám, protože i on sám se prostřednictvím svých firem, které mají Praze přinést tolik potřebné bydlení, potýká s faktem, že stavbu není možné v nějakém rozumném čase povolit. A zdá se, že rychlejšímu povolování nepomůže ani skutečnost, že vláda na konci října schválila nový stavební zákon. Na něm předchozí vládnoucí garnitura společně s odborníky pracovala zhruba 4 roky. Všichni sice nakonec došli ke společnému konsenzu, který pár měsíců dával naději, že povolovací procesy se skutečně zrychlí, ale nově zvolená vláda novelu zákona přepracovala, a místo zjednodušení úředních úkonů jenom upevnila a posvětila hlubokou byrokracií v Česku.

Z výše řečeného je tedy zřejmé, že rychlost povolování staveb se v dohledné době zřejmě nezmění. To je první (ne)proměnná rovnice jménem český rezidenční trh.

Další věcí, která současnou realitu trhu s bydlením zásadně ovlivňuje, je skokový růst cen stavebních materiálů i prací, který začal s válečným konfliktem na Ukrajině, v nejrůznějších výkyvech se od té doby dotýká celého stavebního trhu a výrazně zvyšuje náklady projektů. Jen namátkou – minerální vata zdražila o 60 %, polystyren o 70 %, stavební řezivo o 80 %, keramické zdivo o 80 %.

Třetí věcí, která rezidenční trh posouvá jiným směrem než dosud, je nedostupnost a zdražení hypoték. Banky a stavební spořitelny poskytly v září hypoteční úvěry v celkovém objemu necelých 7 mld. Kč. Oproti srpnu jde o třetinový pokles, v meziročním pohledu však tento ukazatel klesl o 80 %. Zdá se sice, že růst úrokových sazeb se zastavuje, vzhledem k jejich výši ale nelze v blízké budoucnosti očekávat nárůst objemu poskytnutých hypotečních úvěrů.

Když se všechny výše jmenované okolnosti ještě propojí s inflací a ekonomickou krizí, která se zdá být nadohled, směr realitního trhu je jasný – nájemní bydlení.

Jenomže věci v životě nebývají takhle snadné. První potíž je hned s nabídkou. Nabídka bytů určených k dlouhodobým nájům se sice mezikvartálně zvýšila o 12 % na 5 900 bytů, meziročně je však počet nájemních bytů stále o 29 % nižší. Druhá potíž jako by kopírovala základní problém primárního trhu – čeho je málo, to je drahé. Takže i přes nárůst nabídky docházelo ve třetím kvartále

k růstu ceny jednotkového nájmu, a to na 375 Kč/měsíc/m². Oproti druhému čtvrtletí letošního roku jde o nárůst o 4 %, meziročně pak o 14 %. Jednotková cena institucionální nabídky nájemních bytů pak vzrostla mezi-kvartálně o 10 % na 583 Kč/měsíc/m².

I přesto, pokud si strohou řeč čísel přeložíme, vyjde nám z ní jasné sdělení: Na vlastní bydlení dnes dosáhne stále méně lidí, trh s nájmy proto čeká boom. Pro Čechy je posun k nájemnímu bydlení doslova změnou myšlení a zažitého paradigmatu, ale nic naplat. Změna to však bude pomalá a nesnadná: Nájemní

„Příklon k nájemnímu bydlení je krok správným směrem.“

bydlení by sice skutečně mohlo saturovat drahé hypotéky a rozčeřit stojaté vody českého trhu s bydlením, už teď je ale jasné (a čísla níže to dokazují), že se nevyhne stejným potížím jako primární trh – vysoká poptávka po nájemním bydlení vs. omezená nabídka, která se brzy vyčerpá. A tím pádem tlak na ceny. Než se postaví další nájemní byty, chvíli to zřejmě potrvá. Výrazně tomu nepomohou ani plány hl. m. Prahy na výstavbu tisíců městských bytů. Byť Praha prostřednictvím Pražské developerské společnosti, příspěvkové organizace magistrátu, tvrdí, že na 60 hektarech pozemků chystá projekty o osmi tisících bytech, zatím neví, kdo a za co byty postaví. A hlavně kdy je postaví. A jsme opět u povolovacích procesů...

Kromě špatných zpráv ale naštěstí existují i ty dobré:

1. Příklon k nájemnímu bydlení je krok správným směrem. Institucionální nájmy totiž mají šanci přinést nové a výjimečné projekty, které představí nové standardy nájemního bydlení, a hlavně ukázat, že žít v nájmu je minimálně stejně dobré jako vlastnit.

2. Silní hráči na trhu své projekty nezastaví. Mají je bezpečně finančně zafixované. Naopak se budou snažit stavět dál, ať už rezidenční či nájemní bydlení, a doplňovat oslabenou nabídku na českém trhu.

3. Byt stále zůstává komoditou, do které je bezpečně uložit své úspory. Hodnota bytu historicky za posledních 20 let nikdy neklesla, resp. stále rostla. A to je dobrou zprávou pro všechny investory, ať už plánují bydlení pro sebe, nebo na investici.

Když to shrneme, český realitní trh se dozajista promění, byt ne rychle a dramaticky. Čeká nás zřejmě potřebná (postupná) diverzifikace – lidé začnou opouštět modlu vlastnického bydlení a začnou vybírat i mezi jinými alternativami, jako je bydlení v nájmu, institucionální nájemní bydlení, družstevní bydlení nebo i bydlení v secondhandových bytech. To je pro trh s bydlením dobrá zpráva, a to i s vědomím, že při současných cenách energií bude nutné mezi starými a novými byty, ať už v oblasti vlastnického nebo nájemního bydlení, dobře a chytře volit.

ZAMĚSTNANCI TRIGEMY

Nemůžeš plavat k novým obzorům, dokud nebudeš mít odvahu ztratit z dohledu břeh

„Všechny naše sny se mohou stát skutečností, pokud máme odvahu je následovat,“ pravil kdysi jeden z nejznámějších podnikatelů světa a zároveň nejslavnější světový filmový producent Walt Disney. Odvaha je v našem životě důležitá – nejen, že nás vede kupředu navzdory přirozené nejistotě a obavám, ale pomáhá nám posilovat ducha. Odvaha má mnoho podob, od fyzické po psychickou, a může se projevit v mnoha oblastech. My jsme si téma odvahy vybrali, protože právě díky odvaze mohou na světě vznikat velké a převratné věci, a to nejen v architektuře a umění.

Odvaha je zároveň jednou z našich šesti nejdůležitějších hodnot, které v naší firmě společně vyznáváme. Zeptali jsme se proto našich kolegů, co pro ně osobně odvaha znamená. Jejich odpovědi vám přinášíme.

„Co pro tebe znamená odvaha?“
„Která osobnost je pro tebe symbolem odvahy?“

Jitka Špinlerová
Head of Sales Trigema

Odvaha znamená překonávat sebe sama v náročných chvílích a překonávat vlastní strach. Udělat krok kupředu, když máš obavy...

Představitelem odvahy v podnikání je třeba Tomáš Baťa.

Zida Kůsová
obchodní ředitelka Trigema Building

Postavit se za správnou věc, názor, člověka bez ohledu na sebe a dopady.

Napadá mě Michal Velišek. Jeho odkaz pokračuje v podobě Cen Michala Veliška pro ty, kteří pomáhají nezištně ostatním právě svojí odvahou.

Veronika Souralová
statutární ředitelka Czech Photo a Czech Photo Centre

Odvaha může mít tisíce podob. Od malého nesmělého prvňáčka, který se poprvé odváží zvednout ruku a vyjádřit před celou třídou svůj názor, až po vojáka, který je odhodlaný položit život za svou vlast. Po mne je odvaha dělat věci jinak, vystoupit ze zajetých kolejí nebo vyskočit z rozjetého vlaku, i když se zdá, že to nejde a přinese to mnoho problémů.

Celé dětství mi ve škole vštěpovali, že symbolem odvahy je Maresjev... to se dnes asi nehodí, co?

Natálie Souralová
právník

Odvaha pro mě znamená najít v sobě osobní sílu pustit se do něčeho, co je mimo mou komfortní zónu a z čeho můžu mít nejdříve strach. Myslím si, že je to velmi subjektivní věc a může mít spoustu rovin, ať už je to odvaha sejít se s novým klientem, odvaha podílet se na dalším projektu nebo odvaha něco změnit.

Pro mě není symbolem odvahy pouze jedna osoba nebo nějaká známá osobnost. Osobnostmi, které pro mě symbolizují odvahu, jsou všichni moji blízcí, kteří mě inspirují v tom být odvážná, a to v různých aspektech života. Můj tatka mě inspiruje, jak být odvážná a překonávat téměř nepřekonatelné překážky a nepřestat se snažit. Moje mamka mě inspiruje a učí jít si odvážně za tím, co doopravdy sama chci, a ne co po mně chtějí ostatní. Můj manžel mě učí odvaze v tom nebát se projevit svůj vlastní názor. Můj brácha mě učí odvaze v tom, jak se nebát komunikovat s lidmi, a mohla bych pokračovat dál... Myslím si, že se v každém z nás ukrývá nějaký typ odvahy, a je jen na vás, zda se někde inspirujete, najdete ji i sami v sobě a stanete se tak odvážným nebo dokonce odvážnějším, než jste doposud.

„Odvaha pro mě znamená
odhodlání udělat krok do neznáma
s vědomím rizik, která mě čekají.“

— Vít Soral

Vít Soral
projektový manažer Flat Zone

Odvaha pro mě znamená odhodlání udělat krok do neznáma s vědomím rizik, která mě čekají. Člověk se tak občas dostane k novým a velmi zajímavým příležitostem, na které by jinak nikdy nenarazil.

Martin Luther King Jr., který vystoupil z davu a stal se jedním z nejvýznamnějších lídrů hnutí za občanská práva.

Daniela Čadková
vedoucí HR oddělení

Odvahu vnímám jako vlastnost člověka, která umožňuje překonávat strach v různých složitých životních situacích. Odvaha má různé podoby – od hrdinských činů, kdy je člověk schopen obětovat i vlastní život, až po odvahu malého dítěte, které překoná strach a například se poprvé rozjede samo na bruslích. Díky odvaze se posouváme a rozvíjíme. Vystupujeme z našich „zón komfortu“.

České dějiny nabízejí mnoho osobností, které je možné označit za symboly odvahy. Nicméně první jméno, na které jsem pomyslela po přečtení otázky, bylo Milada Horáková.

Petr Bělina
technický ředitel Trigema

Pro mne je odvaha schopnost překonávat své obavy, strach a nejistotu. Myslím, že úzce souvisí s vnitřní motivací člověka něco udělat, něčeho dosáhnout, přestože má skutečný strach z nezdaru nebo vlastního selhání. I na první pohled odvážné činy, pramenící z nevědomosti, sice mohou působit odvážně, ale s odvahou nemají nic společného.

Osobností, které bych považoval za symboly odvahy, je určitě mnoho, a to jak z historie, tak i ze současnosti. Ale pokud bych si měl vybrat jednu osobnost, u které jsem si naposledy řekl, že její jednání vyžadovalo opravdovou odvahu, tak by to byl asi ukrajinský prezident v prvních dnech války. V té době vypadala situace téměř beznadějně a ačkoliv byl na seznamu nepřátel na prvním místě a bylo mu doporučeno rychle opustit zemi, stal se tváří odporu proti okupantům a podporou všech občanů jeho země.

„Odvážnému štěstí přeje.
Ale štěstí přeje připraveným.
Takže buďte připraveni.“

— Rudolf Kraina

Michal Tota
ředitel IT Trigema

Vydat se správnou cestou, i když je tato neobvyklá.

Jeden ze zakladatelů Google: Larry Page

Michal Netolický
marketingový ředitel Trigema

Fyzická nebo duševní vlastnost lidí, kteří podstupují určité riziko, aby dokázali žít „správně“ v souladu se svými hodnotami nebo přesvědčením. Tímto chováním se lidé mohou projevovat pro dosažení dobra sebe samých nebo větších celků, jejichž jsou součástí.

Symbolem odvahy jsou pro mě středověcí rytíři – jak fyzicky, tak svým chováním ztělesňovali téměř všechny ctnosti (nebo jsou alespoň o nich tak vedeny záznamy).

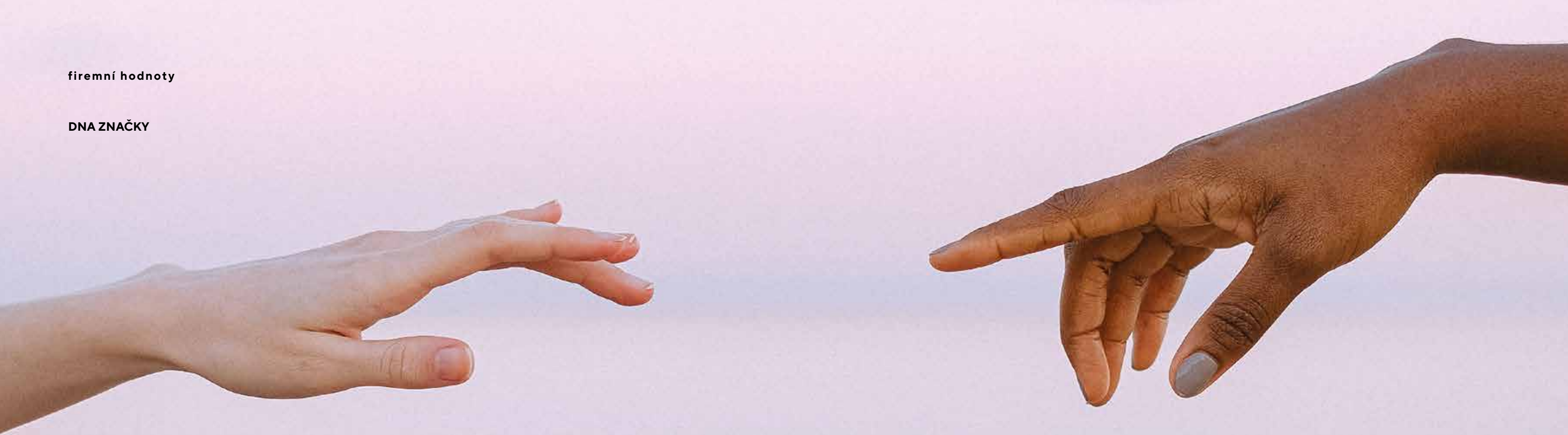

Rudolf Kraina
jednatel Trigema Facility

Odvaha je zapotřebí, když musíte podniknout krok představující riziko komplikace, selhání nebo zranění. Když si předem vyhodnotíte tato rizika, jak s nimi naložit, kdyby se věc nepodařila dle plánu, získali jste odvahu věc podstoupit. Odvážnému štěstí přeje. Ale štěstí přeje připraveným. Takže buďte připraveni.

Jako ztělesnění odvahy bych rád zmínil svého spolužáka, kamaráda Filipa, který je anesteziologem a záchranářem. I když se opírá o své zkušenosti a znalosti v oboru medicíny, stav každého pacienta vyhodnocuje individuálně a s notnou dávkou odvahy rozhoduje o jeho životě. Mám rád jeho životní nadhled, který přisuzují jednak jeho odvážné osobnosti a jednak také mnoha situacím, se kterými se musel, nejen v rámci svého profesního života, odvážně poprat.

Firemní hodnoty, které v Trigemě ctíme i žijeme

Životní hodnoty představují něco, co dává životu smysl a určuje směr, kterým lidé jdou. Podobné je to i s firemními hodnotami. Ty vyjadřují, v co ve firmě společně věří.

Když se společnost ponoří hluboko do své historie, až ke svým kořenům, aby si definovala (nebo třeba jen připomněla) vlastní firemní hodnoty, bývá vždy dobré najít typického představitele, na kterém lze danou hodnotu jednoduše popsat. Tak to bylo i v případě investiční skupiny Trigema. Při definování vlastních názorů a principů jsme ke svým hodnotám hledali typické představitele – hrdiny, abychom na jejich příběhu demonstrovali podstatu svých hodnot a názorů. Pojdme se teď s firemními hodnotami Trigemy i s některými příběhy jejich představitelů seznámit.

Nezávislost

Je naše volba jít vlastní cestou. Nezávislost určuje charakter celé skupiny, vycházejí z ní všechny naše hodnoty. Nezávislost definuje

naše chování, rozhodování, působení i zásady a je naším vůdčím principem i naší vnitřní motivací. K nezávislosti chceme ještě intenzivněji pomáhat i našim klientům. Pevně věříme v jejich sílu. Jsou pro nás hrdinové vlastních životů a s naplněním pro ně vytváříme to nejlepší zázemí pro jejich růst – domov.

Sounáležitost

Stejně jako nezávislost patří do esenciálního charakteru Trigemy i sounáležitost. Trigema je postavena na lidech a má týmového ducha. Pro nás všechny znamenají aktivity a projekty, do kterých vkládáme naše úsilí, mnohem víc než jen čísla v rozvaze. Jsme součástí široké společnosti, ke které cítíme neutuchající sounáležitost. Všichni z nás jsou odhodlaní pozitivně ovlivňovat své okolí.

Odbornost

V odbornosti neděláme kompromisy a na našich znalostech a zkušenostech stavíme celou svou podstatu. Odbornost je pro nás hlavním poznávacím znamením i prioritou ve všech aspektech naší práce, od přístupu až po produkt, který vytváříme. Zakládáme si na detailech a věnujeme jim pozornost tak dlouho, dokud nedosáhneme dokonalosti.

Nadšení

Emil Zátopek

Nadšení Emila Zátopka

Když mu bylo 19, tak se víceméně z donucení jednoho z učitelů zúčastnil Jarního běhu Zlínem. „Jednoho dne ukázal závodní trenér, který byl mimochodem velmi přísný, na čtyři chlapce včetně mě a řekl, že půjdeme na běžecké závody. Protestoval jsem, že jsem moc slabý a nemám na běhání kondičku, ale trenér mě poslal na prohlídku a doktor řekl, že jsem naprosto zdravý. A tak jsem musel závodit. Když jsem se rozběhl, cítil jsem, že chci vyhrát, ale skončil jsem až druhý. A tak to celé začalo,“ vzpomínal později Emil Zátopek, který se od toho okamžiku začal o běh vážně zajímat. O rok později už Jarní běh Zlínem 1942 vyhrál a v roce 1944, tedy pouhé dva roky nato, pokořil český rekord v běhu na 2 000, 3 000 a 5 000 metrů. Po válce skončil s prací v Baťově závodě a narukoval do armády, za kterou se vydal na mistrovství Evropy 1946 v Oslu. Na pěti kilometrech překonal svůj vlastní rekord a skončil pátý. A pak už to

šlo ráz na ráz: První obrovský úspěch zaznamenal Zátopek na olympiádě v Londýně roku 1948, když získal zlato na desetikilometrové trati a stříbro na pěti kilometrech. Desítku tehdy Zátopek běžel teprve podruhé v životě a vyhrál podle odborníků i díky tomu, že v šestatřicetistupňovém vedru zvolil rozumné tempo. O dva roky později na mistrovství Evropy v Bruselu zvítězil na obou tratích, v roce 1949 poprvé pokořil světový rekord v běhu na deset kilometrů a v následujících letech ho ještě čtyřikrát překonal. Zátopek se pomalu stával legendou nejen v rodné zemi, ale po celém světě.

A pak přišly Helsinky...

Definitivně se Zátopek do historie sportu i do lidských srdcí zapsal v roce 1952 na olympijských hrách v Helsinkách. Sice na ně z politických důvodů málem neodjel, nicméně jeho následující úspěch byl fenomenální. První zlatou medaili vybojoval s přehledem na desetikilometrové trati, kde byl hlavním favoritem. Finále pěti kilometrů pak nabídlo divákům

v Helsinkách i u obrazovek velkolepou podívanou, na jejímž konci se znovu radoval československý běžec. Tři dny po zisku druhého zlata se Zátopek nečekaně rozhodl zúčastnit se i maratonské trati, kterou nikdy předtím neabsolvoval. Maratonsky nezkušený Zátopek se rozhodl držet tempo s tehdejšími favoritem, aby se ho po náročných úvodních patnácti kilometrech zeptal, co si zatím o závodu myslí. Překvapený běžec, který už věděl, že přecenil své síly, řekl Zátopkovi ve snaze ho zmást, že tempo je dost pomalé. Zátopek tedy zrychlil. Favorit soutěže následně odpadl a závod nedokončil, zatímco československý běžec pražské Dukly Emil Zátopek vytvořil nový olympijský rekord. Když Zátopek běžel do cíle, stadion v Helsinkách aplaudoval ve stoje, čerství světový rekordmani z jamajské štafety navíc vzali Zátopka na ramena a oběhli s ním ještě i „vítězně kolečko“. Zátopek se stal nejen legendárním sportovcem, ale i symbolem neutuchající vášně pro sport.

Zátopek nebyl nejlepší proto, že by byl dřič, měl delší nohy než ostatní nebo proto, že by šel pro vítězství „přes mrtvoly“, naopak svým konkurentům radil, učil je, trénoval s nimi. Zátopek byl nejlepší proto, že ho vpřed pohánělo nadšení pro běh a s ním neodmyslitelně spojená radost ze hry.

Odvaha O jako Olga Havlová

Olga Havlová, rozená Šplichalová, se narodila 11. července 1933 na Žižkově do dělnické rodiny, a rozhodně to nebylo „se zlatou lžičkou

v puse“. Když jí bylo 6 let, rodiče se rozvedli a ve velké rodině, do které patřila i Olžina sestra se svými pěti dětmi, bylo zapotřebí každé ruky. Olga tak už od celkem útlého dětství své sestře s dětmi pomáhala. Její budoucí život jistě ovlivnily i pravidelné návštěvy Miličova domu, centra pro „sociálně slabé“ žižkovské děti, v jehož knihovně Olga získala silný vztah k literatuře. K celoživotní lásce k divadlu pak Olgu dovedla její matka, se kterou obě dcery pravidelně navštěvovaly filmová a divadelní představení. Po absolvování měšťanské školy se Olga Havlová vyučila opravářkou punčoch v Baťově továrně, kde později pracovala a kde také, při práci, přišla o čtyři prsty na ruce, když se svépomocí se svépomocí snažila opravit zaseknutý lis, který se nečekaně rozběhl.

S Václavem Havlem se seznámila v roce 1953 v kavárně Slávia, kam často chodívala s kamarádkami. O tři roky mladší Havel se Olze dovolil dlouho a ona ho dlouho odmítala, přesto se nakonec v roce 1964 vzali. Jejich manželství bylo všechno, jen ne obvyklé. Dnes je už téměř veřejným tajemstvím, že Olga byla budoucímu prezidentovi spíše „maminkou“ než

Olga Havlová

„Nezávislost vyžaduje odvahu převzít zodpovědnost za své jednání a rozhodnutí.“

Princezna Diana

„Sounáležitost je přirozený princip držící pohromadě jakoukoliv společnost.“

milenkou a partnerkou. Pravdou je, že Havel si názorů své ženy vážil snad nejvíc ze všech. Olga byla jeho první čtenářkou, kritičkou jeho esejistických i dramatických děl, největší oporou a spolupracovnicí v těžkých letech Charty 77 a spolehlivou celoživotní přítelkyní.

Kdo se bojí Olgy?

Kromě osobního a spisovateelského života Václava Havla byla Olga svému muži významnou oporou i ve všech jeho disident-ských aktivitách a sama se do disentu aktivně zapojila, nejen jako členka Charty 77 či Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Po odsouzení svého muže ke čtyřapůlletému vězení převzala Olga Havlová spolu se svým švagrem Ivanem Havlem odpovědnost i povinnosti v samizdatové edici Expedice, kterou do té doby řídil její muž. Za to byla obviněna z podvracení republiky a její stíhání bylo zastaveno až po revoluci.

Zdalo se, že Olga Havlová se ani přes neustálé perzekuce vůči jí samotné, jejímu muži a prakticky všem jejích přátelům STB nebála, spíše naopak – řada příslušníků státní bezpečnosti se bála jí. Olga patřila k lidem, jimž byla odporná lež, násilí, omezování svo-

bodného projevu a pokrytectví a uměla to dát najevo. Při rozhovorech šla přímo k věci a zcela vzdálená jí byla jakákoliv forma sebelítosti. Navzdory tomu, že neměla vzdělání (ostatně její citát „nekomplikuj věci nadbytečným myšlením“ je už dnes legendární), neovládala cizí jazyky a nejraději nosila pohodlné džíny a svetr, se s obdivuhodnou odvahou a s grácií ujala role první dámy a stala se „miláčkem“ národa. S naprostou samozřejmostí usedala k prostřeným tabulím s králi, královnami, prezidenty a prvními dámami, stejně jako do hospody Na Rybárně s členy Rolling Stones. „Seděla mezi Mickem Jaggerem a Keithem Richardsem a docela mezi ně zapadla, jako by se s nimi znala odjakživa,“ vzpomínali později na legendární setkání přátelé Havlových.

Olga Havlová, jakkoliv z ní odvaha bezprostředně sálala, samu sebe nikdy nehodnotila jako odvážnou. Na přímou otázku spisovatelky Evy Kantůrkové se první Dáma (a velké D v tomto případě není chybou) charakterizovala lakonicky: „Prostě se chovám podle toho, co si myslím.“

Princezna lidských srdcí, která chodila minovým polem

Snad žádná žena moderní doby se nestala takovým fenoménem jako britská princezna Diana. Byla to nejfotografovanější žena světa a zřejmě i nejznámější žena planety. Stala se skutečnou ikonou a svět jí pro její nezištnou a silnou sounáležitost s lidmi miloval. Byla to zkrátka – jak psala média – Princezna lidských srdcí.

Odvaha

Lady Diana, princezna z Walesu, se narodila jako Diana Frances Spencer 1. července 1961 v anglickém Norfolku. Společně se svými rodiči a sourozenci prožívala krásné a klidné dětství v rozlehlém soukromém sídle rodiny v Sandringhamu, ovšem jen do doby, než se jejich rodiče rozvedli. Po rozvodu zůstala Diana společně s malým bratrem Charlesem a oběma sestrami v péči otce. Dianě bylo tehdy pouhých sedm let, když se v její rodině všechno změnilo a ona zůstala opuštěná a osamělá. Sotcem, temperamentním hrabětem Spencerem, který rád holdoval jiným ženám a alkoholu, nikdy neměla důvěrný vztah. Malý bratr postrádal svou milovanou matku a stejně tak i Dianina dětská duše strádala. V tomto období se srdce teprve sedmileté Diany otevřelo druhým a začala mateřsky pečovat nejen o malého bratra, ale i o celou rodinu. Pomáhalo jí to zapomenout na její vlastní bolest.

Diana studovala na školách v Anglii a ve Švýcarsku, ale v učení nevynikala. Mnohem lépe jí to šlo ve sportu, protože zjistila, že jí spor-

„Věnovat úsilí věcem, na kterých nám záleží, i kdyby je ostatní považovali za ‚bláhové‘, vyžaduje odvahu.“

tovní aktivity přinášejí duševní vyrovnanost. Ráda tančila a byla vynikající baletkou, ostatně balet chtěla jednu dobu také studovat, nicméně na něj byla příliš vysoká.

Láska po telefonu

Ačkoliv se Diana s členy britské královské rodiny znala od dětství, hlubší vztah s princem Charlesem navázala až v roce 1980, a to poté, co se princ rozešel s její sestrou Sarah. V té době se na ni zaměřil bezmála celý svět, který Diana vzápětí okouzila svou plachostí a sounáležitostí se slabými. Charlesovi se prý zejména líbilo právě její sociální citění a soucit, a proto mladičkou Dianu (ovšem taky tak trochu na nátlak rodiny, aby konečně

Nezávislost

zapomněl na nemožný vztah k provdané Camille Parker-Bowles) požádal o ruku. Diana s Charlesem si sice často telefonovali, před svatbou se ale osobně setkali pouze třináctkrát. Navzdory tomu se 29. července 1981 konala královská svatba a miliardy lidí, kteří ji v mediálních prostředcích sledovali, byly svědkem začátku pohádky o tom, jak plachá dívka ke štěstí přišla.

Jen krátce po svatbě princezna otěhotněla a 21. června 1982 přivedla na svět prince Williama a 15. září 1984 druhého syna, prince Harryho. Role matky byla rolí, které byla nejvíce oddaná. Své syny se snažila vychovávat i mimo zdi paláce. Brala je do zábavných parků, fastfoodů, a zejména dávala každým svým pohybem či objetím najevo, jak je miluje. Takové zřetelné vyjadřování mateřské lásky na veřejnosti bylo pro britskou královskou rodinu zcela netypické a popularita princezny rostla každý den.

Kromě svých synů žila princezna charitou a pomoci ostatním. Její zájem o ostatní a o jejich osud byl upřímný a silný, Diana měla velmi vyvinutý smysl pro solidaritu a soucit a snad i proto se rychle stala miláčkem nejen celé Británie, ale bez nadsázky celého světa.

Za zavřenými dveřmi ale prožívala všemi obdivovaná žena o dost jiný příběh. Manželské problémy páru stále vzrůstaly a Diana trpěla vážnými depresemi, dlouhá léta bojovala s poruchami příjmu potravy a velmi nízkým sebevědomím. V letech, kdy už byl vztah Diany a Charlese v troskách, a bublina o šťastném manželství praskla, se ovšem svět stal svědkem zcela nové pohádky. Tentokrát už ne o naivní dívce, která se vdává za prince, ale o silné ženě, která se staví na vlastní nohy a svoji ohromnou popularitu využívá k pomoci druhým. Místo o manželce prince se mluví o celebritě, módní ikoně, ale zejména o dámě proslulé charitativní činností. Legendární jsou její snímky, na kterých

Naplnění

si nebojácně podává ruce s lidmi nakaženými AIDS v době, kdy se jiní bojí k nemocným i jen přiblížit. Když hořela válka v bývalé Jugoslávii, setkávala se pravidelně s oběťmi. V zemích třetího světa pak odvážně procházela minovým polem, aby upozornila na problematiku nášlapných min.

Diana také podporovala nejružnější zdravotnická zařízení, jako jsou nemocnice Great Ormond Street Hospital, National Aids Trust nebo Royal Marsden Hospital, ale také nadaci Centrepoinť, která pečuje o mladé lidi bez domova. Za své dobročinné skutky získala také několik ocenění, jedno dokonce in memoriam za průkopnický AIDS aktivismus, v němž pokračuje dál i její syn princ Harry.

Dalším pozoruhodným charitativním počinem princezny Diany byla podpora Červeného kříže, jehož se později stala i patronkou. Po rozvodu s Charlesem zorganizovala veřejnou dražbu svého oblečení a veškerý výtěžek věnovala charitě.

„Naším naplněním je vědomí, že jsme dosáhli něčeho výjimečného, a to v souladu s našimi hodnotami.“

Princezna lidských srdcí, jak se Dianě přezdávalo, nebyla samozřejmě osobností, která měla jen a pouze dobré stránky, ostatně o těch problematických toho bylo napsáno víc než dost...Tím, co je však důležité, je fakt, že Dianina solidarita, soucit a pocit sounáležitosti s lidmi bez ohledu na postavení, gender, věk či národnost, byla tím, co uchvátilo svět.

Obliba princezny z Walesu byla tak obrovská, že když 31. srpna 1997 tragicky zemřela, pravil údajně princ Charles směrem ke svému tajemníkovi Stephenovi Lamportovi: „Tohle klidně může všechno zničit, i monarchii.“ Princův tajemník prý jen suše a upřímně odpověděl: „Myslím, že ano, pane.“

Odbornost

Naplnění Relativně absolutní naplnění vědou

Jedna z jeho neznámějších fotek: divoké bílé vlasy, tmavé oči a vyplazený jazyk. Albert Einstein se narodil roku 1879 v Ulmu v německém Württembersku v židovské rodině. Jeho rodiči byli Hermann Einstein, obchodník, který později pracoval jako elektrochemik, a jeho žena Pauline rozená Kochová. Albert navštěvoval katolickou obecnou školu a na naléhání své matky bral hodiny houslí. Einstein byl respektovaný pro svou přátelskost zakořeněnou v jeho pacifismu. Byl skromný, nepotrpěl si na okázalost (ostatně svůj šatník zmenšil natolik,

aby se nemusel rozhodovat, co si vezme na sebe), nejedl maso, měl hravý smysl pro humor a vyžíval se v hraní na housle a v jachtingu. Byl také typický svou roztržitostí – často zapomínal na každodenní věci, třeba klíče, a soustředil se tak mocně na řešení fyzikálních problémů, že dost často vůbec nevnímal své okolí. Na sympatiích mu přidávalo, že vždy, když se zmýlil, své omyly uměl uznat.

Kompas, který Albertovi změnil život

Albert už od dětství nesnášel příkazy a dre-zuru, odmítal jakékoliv bezdůvodné memo-rování a důsledně si střežil vlastní nezávislost. To mu ostatně zůstalo celý život, stejně jako přirozená zvědavost o věci kolem sebe.

Když bylo Albertovi pět let, jeho otec mu ukázal kapesní kompas a Einstein seznal, že něco v „prázdném“ prostoru musí působit na střílku. Později tuto zkušenost popsal jako jednu z nejdůležitějších ve svém životě, protože podnítila jeho zájem o vědu.

V Mnichově Albert Einstein navštěvoval gymnázium. Studium mu nedělalo žádné problémy, co ale nesnášel, byla velká přísnost, která na německých školách panovala. Patnáctiletý Albert Einstein se proto německému školství vzepřel a odešel za rodiči, kteří se krátce před tím odstěhovali do Pavie. V roce 1896 vstoupil Albert Einstein na Polytechnickou školu v Curychu, aby se mohl stát učitelem matematiky a fyziky. I na této škole ho ale provázely mírné potíže s přizpůsobením se školnímu programu – svůj čas totiž nechtěl věnovat věcem, které ho nebavily. Co ho ale na polytechnice bavilo, byla jeho spolužačka, matematická a tehdejší přítelkyně Nikoly Tesly Mileva Marič, která s Einsteinem záhy otěhotněla. Ne-manželskou dceru však budoucí učitel, který potřeboval sehnat práci, nemohl zrovna potřebovat, a tak šla (zřejmě) Lieserl k adopci. O několik let později se Einstein s Milevou oženil. Jejich vztah byl zajímavý nejen množstvím dopisů, které se vzájemně poslali (1400), ale i jejich obsahem. Většinu totiž tvořily fyzikální debaty, věda anebo obsah bodů, které Mileva jako Albertova žena měla dodržovat.

Teorie relativity

V roce 1915 dokončil geniální vědec s pověstí excentrika a neučesatelnými vlasy (za jejichž vizáž mohla prý genetická indispozice) práci na obecné teorii relativity, která představovala zvrat v celém dosavadním pojetí fyziky. I přes hlasy filozofů, kteří se nemohli smířit s náhlou neexistencí absolutna, se obecná relativita brzy stala metodou, která zasáhla celou fyziku a Einsteina proslavila po celém světě.

V osobním životě se Einsteinovi až tak dobře nevedlo, manželství s Milevou nevydrželo a ještě ten rok, co bylo rozvedeno, se Albert oženil se svou sestřenicí, která byla o tři roky starší než Albert a pomohla mu se uzdravit po částečném nervovém kolapsu kombinováním se žaludečními obtížemi.

Einstein zemřel v Princetonu 18. dubna 1955. Kremace jeho těla proběhla ještě tentýž den v Trentonu v New Jersey a jeho popel byl rozptýlen na utajeném místě. Jeho mozek se nicméně zachoval v nádobě Dr. Thomase Stolze Harveye, patologa, který prováděl pitvu Einsteina. Harvey na něm neshledal nic nenormálního, ale další analýzy v roce 1999 týmem na McMasterově univerzitě odhalily, že jeho jedna část Einsteinovi chyběla a kvůli její kompenzaci byl Einsteinův temenní lalok o 15 % větší než obvykle bývá. Tato oblast mozku je zodpovědná za matematické myšlení, vizuálně prostorové vnímání a představy pohybu.

Albert Einstein je příkladem člověka, který prožil beze zbytku naplněný život. Naplňovala ho jeho práce a vědecká kariéra, vztahy, láska ke svým dvěma manželkám, ale i život samotný. Jak sám říkával: „Existují dva způsoby, jak žít život. Ten první je myslet si, že nic není zázrak. Ten druhý je myslet si, že všechno je zázrak.“

„Odbornost pramení z Nadšení.
Nadšení podněcuje Odvahu.
Sounáležitost vede k naplnění.“

Trigema Real Estate. Domov pro vše, čím jsme

Domov je místo, kde jste důležití vy. A je jedno, jestli jste zrovna sběratel, jogínka, fotograf, výtvarnice, rybář, milovník letadel, technař, cyklista nebo čtenářka. Je jedno, jestli jste singles, mingles, v páru, součástí tradiční rodiny nebo té netradiční. Je jedno, jestli máte děti, psi nebo třeba koalu, jestli jste bankéř nebo nomád. Hlavní jste vy. Ať jste kýmkoliv.

Domov je vaše místo, váš prostor, váš svět

Domov je místo, kde jste vy, vaše rodina, blízcí, přátelé, vaše tajná přání. Vaše radost i obavy. Váš pláč. Vaše láska. Domov je místem pro všechny vaše emoce.

Je jasné, že opravdový domov je jedna z nejdůležitějších věcí v našich životech. Proto stavíme byty. Záleží nám na lidech a chceme plnit sny o vlastním bydlení.

V Trigema Real Estate jsme vymysleli nový koncept bydlení, které jde vstříc pohodlnému a bezstarostnému životu. Bydlení v našem pojetí, to jsou chytré technologie, které se stanou vašim každodenním pomocníkem, místo, kde vám bude dobře a kde najdete všechno, co potřebujete ke spokojenému životu, a design, který oslavuje výjimečnost a krásu nejen architektury, ale i domova samotného.

Vzdáváme hold lidské nezávislosti, a proto jsou naše projekty odvážné. Chceme, aby inspirovaly budoucí generace. Stavíme na místech, kde to dává smysl a kde kromě dobré dopravní dostupnosti a občanské vybavenosti najdete i bezpečí a klid přírody a radost z pohybu.

Funkčnost bydlení propojujeme s originalitou a do architektury přinášíme nadčasovost a lehkost. Každým projektem vycházíme vstříc všem vašim potřebám a tajným přáním.

Chytrá domácnost

Záleží nám na vašem času, pohodlí a bezpečí. Proto je součástí našich bytů chytrá domácnost s technologiemi, které se za vás postarají o vytápění, větrání, svícení i zhasínání, šetří energie i rozpočet, a společně s pečlivě vybranými materiály zajišťují zdravé prostředí ve vašem bytě.

Domov je místem pro všechny vaše emoce

Místo

Víme, že místo a lokalita jsou jednou z nejdůležitějších podmínek pro spokojené bydlení. Všechny naše projekty proto stavíme na výjimečných místech, kde to dává smysl a kde kromě dobré dopravní dostupnosti a občanské vybavenosti najdete i bezpečí a klid přírody a radost z pohybu.

Design

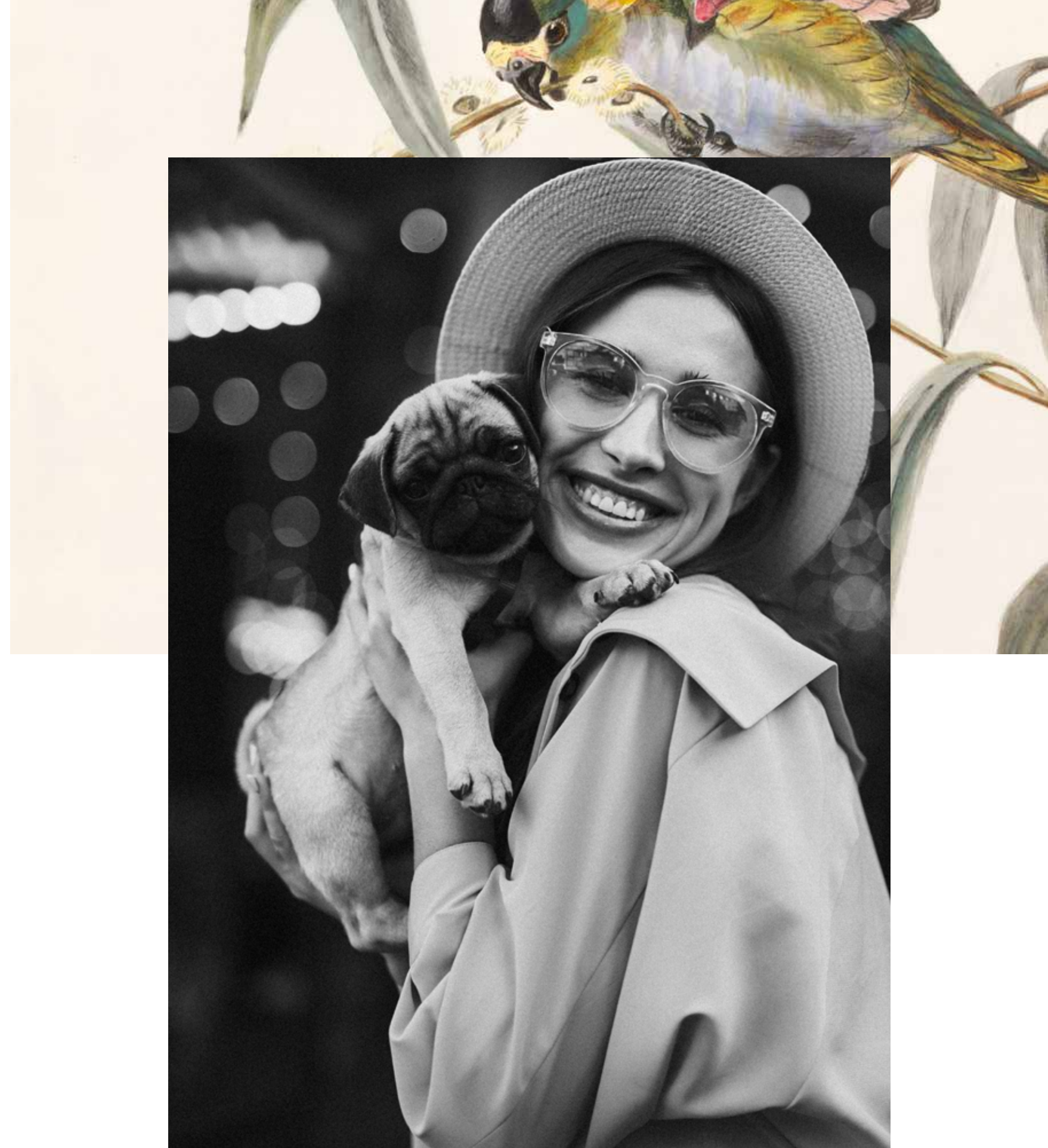
Věříme ve výjimečnost a krásu. I proto, s absolutní pokorou k místu, stavíme výjimečné a architektonicky unikátní projekty, které propojují stavitelský um s designem a uměním a vracejí Prahu na výsluní architektury.

Inspirace

Ctíme nezávislost. Proto jsou naše projekty odvážné, originální a inspirují i budoucí generace. Funkčnost bydlení propojujeme s originalitou a do architektury přinášíme nadčasovost a lehkost. Každým projektem vycházíme vstříc všem vašim potřebám a tajným přáním.

Vítězství

Naše projekty se pravidelně dostávají do finále nejprestižnějších realitních soutěží. Ocenění odborné poroty nás moc těší. Opravdovým vítězstvím pro nás však je, když můžeme svou prací pomáhat vaší spokojenosti a bezstarostnému životu a vytvářet lepší prostor pro život. Ať jste kýmkoliv.

FRAGMENT: Originální dialog mezi historií a budoucností

Říkáme mu FRGMNT, fragmentem jeho skutečného jména. V Praze není mnoho staveb, které by se propsaly do turistických průvodců, jako tomu bylo například s Gehryho Tančícím domem, a „on“ to chce změnit. Projekt Fragment, který právě dokončujeme v pražském Karlíně, se chce stát jednou z pražských dominant a vrátit Prahu na výslunní kvalitní architektury. Architektonicky unikátní budova má navíc ambici rozšířit kapitolu nájemného bydlení v Česku.

Všechny byty ve Fragmentu nabídnou důmyslné řešení dispozic, designové vybavení i nejmodernější technologická řešení

Součástí Fragmentu jsou rovněž byty pro nejnáročnější – prostorné, atypicky řešené jednotky, rozprostírající se na dvou podlažích

„Ze 140 plně vybavených bytů k pronájmu si vyberete, ať už se nacházíte v jakékoliv fázi života.“

Fragment je projekt prémiového nájemního bydlení zasazený do vibratní pražské čtvrti Karlín a navržený ateliérem Qarta ve spolupráci s Davidem Černým. „Naší ambicí bylo od začátku propojit prostřednictvím projektu Fragment kvalitní architekturu a moderní umění s každodenním životem a dostat metropoli opět na výsluní novodobého stavitelství. Výjimečná lokalita Rohanského nábřeží si o unikátní počín přímo říkala,“ vysvětluje Marcel Soural, předseda představenstva investiční skupiny Trigema, která za celým projektem stojí nejen ideově, ale i finančně.

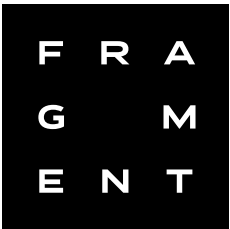
Fragment nabídne 140 nájemních bytů, které budou kompletně vybaveny designovým nábytkem, včetně kuchyně a spotřebičů, a budou připraveny k okamžitému užívání. V novém projektu jsou byty všech dispozic od 1+kk až po velkorysé mezonety s vlastními střešními terasami. Podmanivou atmosféru doplní i designově zařízené interiéry bytů s nadstandardním technologickým vybavením. Odpočinek od velkoměstského života pak zaručí okolní zeleň s klidovou zónou. Součástí nového areálu bude i 119 parkovacích míst v podzemních garážích.

Kromě designově vybavených bytů slibuje nájemní bydlení ve Fragmentu i naprosté pohodlí a bezstarostnost. Nájemci budou moci využít nejen služeb recepce a správy objektu, ale Fragment slibuje i obstarání dalších potřeb, jako je běžná údržba, větší opravy, úklid

nebo třeba doručování zásilek. Celá budova bude mít společnou centrální recepci, která bude k dispozici všem obyvatelům, a každá část rezidence bude mít i vlastní reprezentativní lobby. Nedílnou součástí celého areálu bude okolní přírodní relaxační zóna s bohatou zelení a vodními prvky.

Fragment je jedním z mála rezidenčních projektů v Praze, který je čistě nájemním a který si zároveň investor kompletně nechává ve svém portfoliu. „Ta stavba je natolik unikátní, že jsme ji nechtěli rozdrobit na mnoho vlastnických podílů. Proto jsme se rozhodli nechat si ji a pečovat o ni sami,“ vysvětluje šéf Trigemy Soural.

Kromě výjimečné architektury a originální myšlenky vyniká projekt i důmyslným řešením dispozic a technologickým vybavením. Mezi využití technologie patří tepelná čerpadla země–voda se soustavou 30 geotermálních vrtů hloubky 180 m, vzduchotechnika s rekuperací, filtrací a úpravou vlhkosti a teploty přiváděného vzduchu, vytápění i chlazení bytů za využití aktivovaných podhledů, využití studniční a dešťové vody pro pokrytí provozní spotřeby (splachování toalet a zalévání zeleně) či chytré ovládání každé bytové jednotky. Vybavení všech bytů zahrne i systém Smart home Loxone, který mj. ovládá tepelnou pohodu, intenzitu větrání a předokenní rolety podle pokynů meteorologů.

FRAGMENT v číslech

obytná plocha
10 500 m²

komerční jednotky
2 400 m²

počet jednotek
140

počet parkovacích stání
119

zastavěná plocha
2 400 m²

LIHOVAR: Čtvrť, kde hraje život hlavní roli

Smíchov. Živá postindustriální čtvrť na levém břehu Vltavy, která otvírá dveře do centra Prahy. Na severu sousedí s kouzelnou Malou Stranou, na jihu a jihozápadě pak s lokalitami Hlubočepy a Radlice, které jsou známé svou krásnou přírodou. Smíchov, to je pražský Manchester s okouzlující a trochu melancholickou náladou. Smíchov, to je aktuální proměna v pestrou, moderní světovou čtvrť. Smíchov, to je Lihovar.

Univerzální dispozice s ložnicí, pokojem a příslušenstvím bývá nejžádanějším zbožím v očích zájemců o bydlení

Na místě jednoho z největších původních pražských lihovarů Fischl a synové rychlým tempem vyrůstá výjimečný rezidenční komplex Lihovar, který nabídne zhruba 550 bytů s dispozicemi od malých 1+kk až po luxusní velkorysé 5+kk se střešní terasou a vířivkou. Lihovar svým konceptem široce přesáhne oblast „pouhého“ bydlení. Lihovar se totiž chce stát originální kulturní a společenskou čtvrtí s autentickou atmosférou vlastního foodmarketu, kaváren, bister a obchůdků a s vlastní pětipatrovou uměleckou galerií. První etapa nové čtvrti by měla být dokončena do konce roku 2023.

Architektura nového rezidenčního areálu skupiny Trigema připomíná slavnou industriální minulost bývalého provozu lihovaru a navazuje na ni. Lihovar svým pojetím vybízí k nezávislosti ducha, neobyčejnosti uvažování i k návratu k industriálním kořenům Smíchova.

Komplex, sevřený ulicemi Nádražní a Strakonická, tvoří soubor domů s cihlovými fasádami a všudypřítomný industriální duch staré smíchovské zástavby se v projektu citlivě mísí s originální architekturou, nejmodernějšími materiály, uměním i vlastními životy svých obyvatel. Kromě jednotlivých dominant areálu, jakými jsou dům Flaška, komín s vyhlídkovou kapslí nebo historická budova Varny, která se právě proměňuje v uměleckou galerii známého českého sochaře a výtvarníka Davida Černého, bude obyvatelům i návštěvníkům k dispozici zeleň hravý vnitroblok, který poskytne oddech od rušných smíchovských ulic.

Lihovar není jen rezidenčním prostorem, ale ambiciózním projektem, který nabízí neobyčejný koncept, kdy je bydlení každodenním společenským i kulturním zážitkem a okolní

prostor místem, které otevírá dveře přiběhům. Ostatně tak, jak to bylo na Smíchově odnepaměti.

Nespoutaná lehkost bytí

Lihovar má mladou, nezávislou duši. Nový komplex tvoří soubor bytových domů s cihlovými fasádami, které nejen svou velikostí reflektují tradiční zástavbu smíchovských bloků a parafrázuji historickou, syrově industriální, architekturu. Architektonický styl zapojuje artefakty průmyslového dědictví, a tím vdechuje místu hravost.

Dispozice bytů v Lihovaru se pohybují od malých 1+kk až po luxusní 5+kk a hodí se, jak pro singles a mladé páry, rodiny s dětmi, tak i pro páry ve středním věku či aktivní seniory. Jejich společným jmenovatelem je lehkost, hravost, originalita a prostor pro veškeré nápady a sny svých obyvatel. Právě obyvatelé Lihovaru, ať už jsou ve svém civilním životě kýmkoliv, najdou v Lihovaru prostor pro svůj růst.

Jednotlivé vstupy bytových domů svými specifiky navazují na zdejší starobylý industriální charakter a připomínají v minulosti hojně zastoupená řemesla, jako bylo bednářství, foukání skla či výroba destilátů. Nové bydlení má navrženou přírodní zelenou střechou s vlastním parkem, která nabídne relax od starostí všedního dne všem obyvatelům Lihovaru a otevře úchvatný výhled na Vyšehrad, Pražský hrad a celé údolí Vltavy.

Společné prostory domů jsou tvořeny tematicky podle technologie lihovaru: na západní straně areálu najdeme nárožní dům Flaška, který svým tvarem připomíná původní lahev z lihovaru, postavenou dnem vzhůru a následně několikrát otisknutou do fasády domu prostřednictvím 3D tisku. Při průjezdu po Strakonické ulici směrem z města se jednotlivé dominanty, tedy Flaška, Komín a Chimney tower, skládají za sebe a vytváří gradaci areálu.

Neodmyslitelnou součástí Lihovaru je i parkový vnitroblok, který je hravě doplněný originálními historickými artefakty původního lihovaru Fischl a synové a nabízí odpočinkovou zónu v bohaté zeleni i volný průchod areálem, a tím i klidnou alternativní cestu k rušným smíchovským ulicím.

Z vnitrobloku budou vyrůstat staré kovové konstrukce produktovodů, ze kterých poroste zeleň a bude jimi protékat voda. Severní hranu areálu doplní dětské a streetballové hřiště i komorní psí park.

Areál je navržen jako soběstačný prostor pro komunitu místních obyvatel, stejně jako odpočinkové místo a relaxační pro ostatní návštěvníky. Veřejné prostory jsou přístupné komukoliv a vybízí k aktivnímu trávení volného času.

Tisíc chutí domova

Areál Lihovar není „jen“ bydlení. Lihovar, to je nová čtvrť pro setkávání, kulturu a zábavu. Lihovar je místo, které bydlení povyšuje na kulturní a společenský zážitek a zároveň svým spířem vypráví životní příběhy svých obyvatel. Místo, které stojí za to zažít.

Nedílnou součástí nové čtvrti bude i velkorysý foodmarket s lokálními bistry, restauracemi či kavárnami, připomínající jižanský charakter slunného Lisabonu. Foodmarket ještě více podtrhuje nezávislého ducha a bezstarostnou inspirativní atmosféru areálu a proměňuje Lihovar na místo setkávání a společenských akcí, a tím i na srdce celé jižní části Smíchova.

Společenskému životu a gastro zážitkům je věnován celý parter a první dvě podlaží. Počítá se přitom s celoročním provozem. Místo setkávání je však navrženo s citem, tak aby nenarušovalo poklidnou pohodu bydlení. Kromě restaurací a kaváren nabídne Lihovar na 4 500 metrech čtverečních i supermarket a další obchody.

K životu v Lihovaru neodmyslitelně patří i kultura a součástí komplexu je i multifunkční prostor pro pořádání kulturních a společenských akcí. Opravdovým kulturním srdcem Lihovaru je pak historická budova Varny, která se díky originálnímu, avšak citlivému architektonickému pojetí promění v pětipatrovou galerii s kavárnou.

Některé prvky interiéru této kulturní památky jsou zachovány v nezměněné podobě a jedinečný ducha doby se tak přenesle do současnosti i budoucích let. Velkorysý výstavní prostor se čtvercovým atriem pak nabídne neobyčejnou autentickou atmosféru i prostor pro aktuální tvorbu současných umělců ve stálých i hostujících výstavách.

Kulturního ducha do Lihovaru ale přinese i multifunkční prostor, který otevře dveře kulturním akcím, jako je například promítáním, kino, stand up comedy, divadelní inscenace, koncerty apod. Prostor pro společenské akce je samozřejmě navržen tak, aby nenarušoval poklidnou pohodu bydlení.

LIHOVAR v číslech (1. etapa)

obytná plocha
13 290 m²

komerční jednotky
1 554 m²

počet jednotek
241

počet parkovacích stání
+ samostatné garáže

198 + 12

zastavěná plocha
4 226 m²

PAPRSEK: Oslava městského života i změna paradigmat

Od dob, kdy se před 65 lety začalo v Praze stavět sídliště Solidarita, je „bydlení na sídláku“ tak trochu životní styl. Ostatně v současnosti žije na převážně panelových sídlištích přes čtyřicet procent obyvatel metropole, tedy přes půl milionu lidí. Polyfunkční projekt Paprsek chce změnit paradigma sídlištního bydlení a do ryze urbanistického stylu života přinese hravost, slunce, intimitu i služby 21. století.

Z investorského pohledu navíc zřejmě neexistuje výhodnější poměr cena/výkon, než je právě dispozice 2+kk

Paprsek je nový rezidenční projekt, který má městskou atmosféru v srdci. Celým svým konceptem vzdává poctu slavnému architektu Ivo Obersteinovi a jeho opus magnum – projektu Jihozápadního města, stejně jako urbanistickému životu ve všech jeho podobách. Svou polohou nedaleko rozlehlého Centrálního parku i dynamikou své architektury přináší Paprsek do pražských Stodůlek náladu newyorského Manhattanu.

Polyfunkční projekt Paprsek, který je situován mezi ulici Hábova a Šostakovičovo náměstí, kombinuje koncept obytného domu s 271 byty a 300 parkovacími místy a komerčního parteru s podloubím. Parter bude věnovaný službám a obchodu a rezidenti i další místní obyvatelé zde najdou obchody, služby a restaurace. Součástí parteru bude supermarket a zbylá celková plocha parteru bude členěna

tak, aby ji bylo možné rozdělit i na menší jednotky, které budou sloužit pro malé obchody a služby (např. pobočka pošty, kadeřník, restaurace, ordinace, lékárna a podobně) i místní lokální kavárny a bistra. Celý komerční parter chce nabourat stereotyp sídlištních služeb a ponese se v lehké urbanistické atmosféře, pro kterou je typická čistota a kvalita, stejně jako jednoduchost a upravenost kombinovaná s funkčností celého okolního prostoru, tak aby místní provozovatelé měli k dispozici důstojné místo pro služby 21. století.

Vzdušnost, kam se člověk podívá

Dispozice bytů v Paprsku se pohybují od 1+kk až po velkorysé 4+kk s terasami a balkony orientovanými jižním směrem. Mezi samotnými bytovými domy pak vzniknou rovněž relaxační zelené zóny. Celkovou svěžest areálu

PAPRSEK v číslech

obytná plocha
16 509 m²

komerční jednotky
2 404 m²

počet jednotek
271

počet parkovacích stání
300

zastavěná plocha
4 498 m²

PAPRSEK

Byty 3+kk v Paprsku vynikají velkorysým pohodlím, chytře uspořádanými dispozicemi

pak doplňuje zeleň na střeších a terasách, stejně jako ikonický Centrální park, který se nachází v bezprostřední blízkosti nového areálu. Součástí bytů v projektu Paprsek je inteligentní ovládání domácností, samozřejmě jsou sklepy a garážová parkování.

Srdcem nového polyfunkčního areálu je moderní přízemní budova s průchozím loubím, z něhož vyrůstá šest bytových domů o výšce 3 až 13 pater. Jednotlivé bytové domy jsou ve svých výškách dynamicky uspořádány tak, aby zůstaly zachovány výhledy a zejména vzdušnost celého prostoru v samotném areálu, ale i v celém kontextu okolních obytných domů.

Šestice bytových domů, které jsou tvořeny čistou linií pravoúhlých tvarů, navíc potřebným způsobem vymezuje prostor přírodního pěšího bulváru, který do charakteru Stodůlek přinese hravou a živou náladu newyorských ulic. Mezi jednotlivými domy pak vznikne klidný prostor s bohatou zelení pro odpočinek, setkávání či relaxaci.

Architektonický koncept nového areálu respektuje okolní městskou zástavbu a vnáší vzdušnost a svěžest.

Krásná příroda i metro na dosah ruky

Polyfunkční dům Paprsek přináší ojedinělý městský koncept sounáležitosti bydlení a místa, navazuje na typickou urbanistickou atmosféru a rozvíjí její příběh směrem k modernímu a pospolitému životu, ve kterém mají lidé ve své bezprostřední blízkosti k dispozici všechno, co potřebují.

Stodůlky jsou totiž čtvrtí, která patří k nejlépe občansky vybaveným částem Prahy. V dochodí vzdálenosti od projektu Paprsek se nachází nejen množství škol, školek či moderních a upravených dětských hřišť, ale i velké množství obchodů, kaváren a restaurací, dvě polikliniky či bezpočet míst pro aktivní trávení volného času, pro sportování a odpočinek.

Stodůlky jsou navíc typické bezprostřední blízkostí nádherné přírody výjimečných pražských lokalit Prokopské a Dalejské údolí, které při procházkách dávají zapomenout na starosti všedních dní. V bezprostřední blízkosti Paprsku je pak i rozlehlý Centrální park, který je jako stvořený pro sport nebo piknik s přáteli či rodinou.

Díky metru jsou Stodůlky perfektně dopraveně dostupné. Doslova za pár minut je možné dojet na Anděl, do centra i k obchodně-zábavní zóně na Zličíně. V bezprostředním okolí funguje několik supermarketů, lékáren, bezpočet restaurací, kaváren, bank, pobočky pošty nebo třeba polikliniky. Na kole či pěšky je možné se během chvilky dostat do Centrálního parku i do Prokopského údolí. Pro cesty autem je výhodou snadný nájezd na Pražský okruh.

Adorované i nenáviděné, to jsou stavby socialismu

Které stavby se nesmazatelně vryly do povědomí lidí i dějin architektury? Jsou jich desítky. Někdo si před nimi uplivne a jása v okamžiku, kdy se začnou bourat, druzí je vynášejí do oblak, studují je a podepisují petice na jejich zachování a rekonstrukce. Není architektura ta, aby se zavděčila všem. A to je dobře. My se v našem seriálu budeme věnovat stavbám, které byly postaveny z rozhodnutí komunistické mašinerie, a i proto si mezi lidmi našly tolik nepřátel. Pojďme se pokusit z nich sloupnout ideologický balast a podívat se na ně současnými, objektivními očima. Třeba se nám to podaří.

*„Český brutalismus je výjimečný.
Některé budovy ale už zanikly,
jiné jsou ohrožené.“*

Socialismus u nás představuje období od poloviny roku 1960 až do konce listopadu 1989, tedy necelých 30 let. Na jedné straně je ohraničeno vydáním ústavy, která již ve své preambuli hlásala „Socialismus v naší zemi zvítězil“, na straně druhé koncem listopadu 1989, když si sami komunisté odhlasovali zrušení své vedoucí úlohy. To je časové rozmezí, které nás zajímá. Neklademe si za cíl zmínit se o všech stavbách, a protože každý výběr je vždy subjektivní, není tomu jinak ani na následujících stránkách.

O čem to tedy bude?
Následující text, který vám v několika dílech magazínu 3Gema přineseme, není o „nejlepších, nejkrásnějších či naopak nejhorších“ stavbách, ale o těch, které vyvolaly diskuzi a poznamenaly vývoj tuzemské architektury. Naším cílem je představit několik silných a staveb, z nichž vyzařuje sebevědomí autorů, kteří jsou přesvědčeni, že tak má dům přesně vypadat, aby zde zanechal trvalou stopu. V prvním díle seriálu vám představíme obchodní dům Kotva, Expo 58 a Novou scénu Národního divadla.

Obchodní dům KOTVA

Obchodní dům byl postaven mezi lety 1971–1975 a pojmenován byl podle sousední stavby paláce v Revoluční ulici. Aby bylo rychle hotovo, investor výjimečně zadal stavbu zahraničnímu dodavateli – švédské společnosti SIAB, která pracovala s moderními technologiemi.

Když se podíváme na Kotvu, tak vidíme stavbu, která odpovídá duchu 60. let. Byla ovlivněna technologickými experimenty i zdůrazňováním nosné konstrukce. Plášť Kotvy tvoří panely s vnější vrstvou eloxovaného hliníkového plechu. S prodejní plochou více než 22 000 metrů čtverečních se stala v době vzniku největším domem v zemích východního bloku. Ve veřejné soutěži v konkurenci 21 návrhů zvítězila studie manželů Machoninových.

Koncept spojených šestibokých hranolů rozbil masivní hmotu domu, přizpůsobil se nepravdělnému pozemku a historickému prostředí. Železobetonové montované sloupy se šikmými vzpěrami podírající stropní desku umožnily velký rozpon a redukovaly vislé podpory. Díky minimální výšce podlaží se efektivně

využilo místo při dodržení výšky budovy. Plášť tvoří panely s vnější vrstvou eloxovaného hliníkového plechu. Část průčelí byla zasklena velkými termálními skly.

Kotvu otevřeli v únoru 1975. Architekti, kteří vytvořili jedinečnou realizaci soudobé evropské architektury, nebyli na seznamu pozvaných. Režim je totiž takzvaně odklidil za jejich negativní postoj k okupaci v roce 1968. Přišli inkognito a přihlíželi z davu. Davy nadšených zákazníků museli krotit vojáci.

Tehdejší rozhodnutí poroty asi nejvýstižněji charakterizuje zpráva architekta Zdeňka Přády: „Podle směrného územního plánu města má být ústřední obchodní dům umístěn v Jindřišské ulici, v prostoru Jindřišské věže. S ohledem na značnou vzdálenost možnosti realizace bude plnit funkci obchodního domu objekt na náměstí Republiky, jehož realizace je možná v krátkém čase. V současné době probíhající II. fáze soutěže na koncertní dům na náměstí Republiky podtrhuje obtížnost a náročnost řešení tohoto městského prostoru. K soutěži byli přizváni dva autoři – vítězové

z předchozí soutěže na řešení koncertní síně na náměstí Republiky: G. Šindelka a I. Loos – J. Malátek. Návrh architektů Věry a Vladimíra Machoninových byl oceněn nejvyšší cenou za nejlepší skloubení všech složek. Zvolený konstrukční systém šestiúhelníků z ocelové konstrukce umožňuje dobré vyvinutí nepravdělného půdorysu, který odpovídá možnostem zastavění. Zajímavé nekonvenční řešení dispozice a výrazný soudobý architektonický projev jsou v souladu s charakterem daného prostředí.“

Kotva se stala jedním ze symbolů chlácholivé tváře normalizace, jejíž strůjci dokázali konzumerismus, objevený v šedesátých letech, snadno využít. Architektura Kotvy však není normalizační, je-li vůbec něco takového možné. Je naopak jednou z posledních výjimečných realizací české architektury konce šedesátých let. Lecos lze snad namítat proti samotnému záměru Kotvu v těchto místech postavit. Ve srovnání s tím, co v těchto dnech roste na Náměstí Republiky, můžeme docenit přímou a racionalitu jejího řešení. Kotva se rozhodně nepodbízí.

Československý Bruselský pavilon na výstavě EXPO 58 působil doslova jako zjevení z jiného světa. Trvalo to sice jen šest měsíců, od dubna do října 1958, ale o to intenzivnější ta náklonnost byla. Československý pavilon na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu získal hlavní cenu a stal se senzací. „Prostranství před naším pavilonem bylo zřejmě jediným místem v Belgii, kde stála dlouhá fronta od časných ranních hodin,“ řekl kdysi herec Miroslav Horníček. Světová výstava v Bruselu začala 17. dubna 1958. Československý pavilon byl jeden z mála, který byl v den otevření dokončený. Pavilon byl jako celek oceněn nejvyšší cenou – Zlatou hvězdou.

Na projekt pavilonu byla v létě 1956 vypsána užší architektonická soutěž na podkladě scénáře a dané velikosti výstavní plochy. K realizaci byl určen projekt F. Cubra–J. Hrubého–Z. Pokorného, architektů Státního projektového ústavu pro výstavbu měst a vesnic v Praze, kteří se stali vedoucími projektanty celé komplexní akce, to jest projektu pavilonu, objektu restaurace, vnitřních expozic, vnějších architektonic-

kých a sadových úprav, vnějšího slavnostního osvětlení i prodejních stánků v přilehlé aleji. Vytvořili soustavy typizovaných hal, ve které se střídají a kontrastně doplňují dva systémy. Tři typizované plně kubusy čtvercového půdorysu a dvě plně prosklené spojovací haly. Tyto základní prostory byly dále vnitřně členěny volným vkládáním výstavních plošin, zhruba ve výši prvního patra. Tak vznikla skladba sálů různých charakterů. V dispozici pavilonu je důsledně zachováno plynulé vedení návštěvníka od vstupní haly prostorami přízemí, mezipater a galerií až do expozice lázeňství v nádvoří. Zmáhání výšky je rozloženo s ohledem na únavnost tak, že vždy menší počet stupňů spojuje výstavní sály různých podlaží. Bezpečnostní schodiště jsou volně připojena na vnějšku hal jako samostatné prvky architektury. K výstavním halám je připojena partie s věžovou nosnou konstrukcí pro oběžné kolo Kaplanovy turbíny a samostatný objekt restaurace.

Hlavní konstrukce je provedena technikou trubkové ocelové kostry. Pro vytvoření obvodových stěn u kubusových hal byl navržen jednot-

ný systém čtyř nosných rohových sloupů. Haly jsou bez vnitřních podpor. Stěny těchto kubusů jsou příhradové nosníky na rozpětí 28 m a výšku 12 m. Spojovací haly s plně prosklenými obvodovými stěnami mají jednoduchou trubkovou konstrukci o stejných rozponech s vloženými galeriemi. Podmínkou zastřešení tří čtvercových kubusů bylo dobré horní světlo. Plný čtvercový střed těchto střech, velikosti 18×18 m, je nesen čtyřmi šikmými vzpěrami, zakotvenými do čtyř rohových nosných sloupů vnějších stěn. Po celém obvodu střechy je proveden široký osvětlovací pás z polyesterového laminátu. Konstrukce vnějších stěn je upravena pro montáž lehkých venkovních panelů velikosti 1×2 m.

Výstavní síň v ikonickém pavilonu EXPO 58 se dnes nachází v Letenských sadech s překrásným výhledem na Prahu a řeku Vltavu. Budova EXPO 58, též zvaná Bruselský pavilon, se stala symbolem mezinárodního úspěchu československého umění a architektury na Světové výstavě EXPO 58 v belgickém Bruselu a je považována za jednu z nejkrásnějších staveb světové architektury druhé poloviny 20. století.

Urbanistické řešení okolí Národního divadla, jeho dostavba a také myšlenka nové divadelní scény se staly tématem české architektury přinejmenším již roku 1918 a první technické obtíže původní budovy řešila již ve třicátých letech provozní budova v Divadelní ulici podle návrhu Františka Wallenfelse.

Problém vygradoval roku 1959, kdy byly v reakci na výsledky první veřejné architektonické soutěže strženy tzv. Kaurovy domy na Národní třídě a Zítkova stavba se tak ocitla na nábřeží izolována a s obnaženou zadní fasádou – komponovanou původně pouze pro pohledy z úzké Divadelní ulice. Druhé kolo druhé soutěže skončilo roku 1964 vítězstvím studie týmu vedeného Bohuslavem Fuchsem ve Státním ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů. Koncepti proskleného reprezentačního křídla do Národní třídy, provozní budovy při Ostrovní a krajinářsky řešené piazzetty uvnitř bloku, obrácené k historické budově, Fuchsův tým dále v širší diskusi korigoval až do architektovy smrti roku 1972.

V sedmdesátých letech, po smrti architekta Fuchse, nastala ovšem složitá situace, stavba se navíc protáhla. Do hotového ocelového skeletu na Národní třídě bylo nutné vložit novou náplň, a to dokonce v šibeničním termínu osmnácti měsíců. Úkolu se ujal Karel Prager a slib skutečně splnil. Prager vyhrál se svým návrhem objektu pokrytého skleněnými tvárniciemi. Pro Pragera bylo sklo jako stavební materiál životním leitmotivem. Sám autor se

o skle, jakožto stavebním materiálu, vyjádřil slovy: „Málokterý materiál charakterizuje modernost zitérků tak zřetelně jako sklo.“ Foukané skleněné tvarovky mají po jedné rozměr 80×60×40 cm a váží 40 kg. Tento křehký, avšak současně i masivní obklad byl vyroben ve sklárnách Kavalier v Sázavě podle návrhu Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové. Použito bylo sklo SIMAX (borosilikátové), které je odolné vůči opotřebení okolními podmínkami. Pro finální funkci bylo nutné čiré tvárnice zkazit ionizačním zařízením, čímž získaly současnou podobu. Architekt budovu navrhl tak, aby připomínala velký skleněný krystal, proto má skleněné obložení zkosené rohy i vrchní a spodní části fasády. Ani forma tvárnice není všude jednotná. Tvárnice jsou upraveny a pečlivě poskládány tak, aby bylo v reliéfu dosaženo plastického širokého šípů směřujícího k historické budově Národního divadla.

Skláři se snažili všem architektonickým požadavkům vyhovět, a tak bylo nutné navrhnout a vyrobit přes 120 různých modifikací sklářských forem. Na stavbu, která budila značné vášně, si lidé nakonec zvykli a mají ji rádi. Uplynulá léta dala totiž jejím autorům i zastáncům za pravdu.

V současné době se dokončuje rekonstrukce podzemních garáží, která je prováděna vzhledem k jejich technicky nevyhovujícímu stavu. Na tuto stavbu bude navazovat rekonstrukce budovy Nové scény a přilehlé Provozní budovy B. K projektu bylo nedávno vydáno souhlasné stanovisko památkové péče a záměr rekonstrukce byl veřejně představen loni na tiskové konferenci. Dokončení rekonstrukce je plánováno na rok 2024.

Nová scéna Národního divadla

„Enfant terrible“ české výtvarné scény vytváří z Prahy centrum umění

David Černý je pro jedny nepřijatelný obscénní provokatér, pro jiné obdivovaný osobitý umělec s originálními nápady, který se nebojí pojmenovávat věci, tak jak opravdu jsou. David Černý je bez debat jednou z nejvýraznějších postav české výtvarné a sochařské scény. Podle žebříčku časopisu Forbes je to navíc nejúspěšnější a také nejdražší český umělec za poslední tři dekády.

*„Úspěch je, když je člověk spokojenej,
může dělat, co ho těší, a může si hrát.“*

– David Černý

Jeho díla, která můžeme potkat v pražském veřejném prostoru, se před nedávnem rozrostla o tři další sochy – punkový pomník kapele Visací zámek, Brouka v podobě přišpendleného auta a o Lilith, obří sochu nahé ženy, která drží v náručí dům Fragment.

Pokud se Pražanů nebo návštěvníků města zeptáme na Černého díla, která jsou v metropoli k vidění, většina zmíní třeba otočnou

hlavu Franze Kafky na Národní třídě nebo mímina na žižkovské věži. Ve skutečnosti je jeho soch ve starobylých i moderních pražských ulicích o mnohem víc. Na cestu po stopách Davida Černého se pravidelně vypravují autobusy plné zahraničních turistů, kteří tvrdí, že Černý z Prahy vytvořil centrum umění ve veřejném prostoru. Pojdte se na pražská díla nejznámějšího českého výtvarníka spolu s námi podívat i vy.

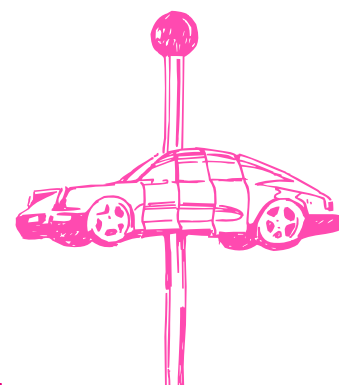
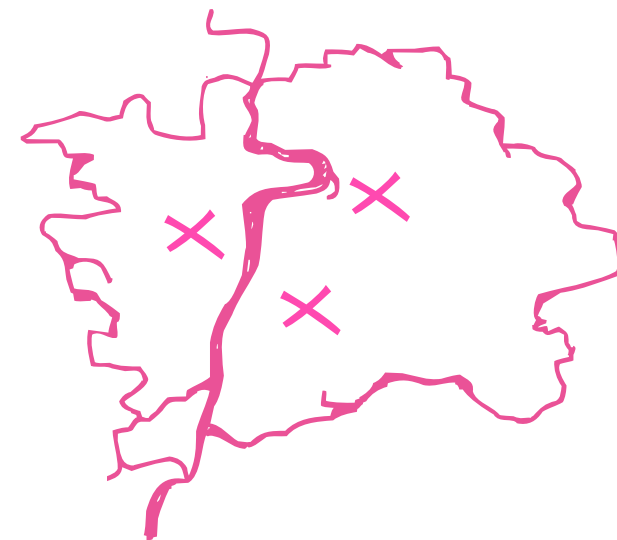

Pomník kapely Visací zámek /2022/

„Dělej, co tě ,baví“
a ,inspiruj“ tím svět kolem tebe!“

– David Černý

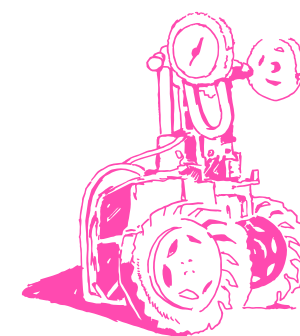
Brouk /2020/

Sedmnáct metrů vysoká a osm metrů široká pohyblivá socha Brouk představuje automobil Porsche 911 zapíchnutý na špendlíku, což má připomínat brouka v entomologické sbírce. Socha byla odhalena 1. dubna 2020, investorem je společnost Passerinvest Group. Socha podle svého autora upozorňuje na přílišnou společenskou náklonost automobilismu.

Víte, že...?

Auto se skládá z 11 pohyblivých segmentů, které se pohybují pomocí hydrauliky. Povrch plastiky je z růžovo-fialového laminátu, instalace dohromady váží deset tun.

Umístění: Vyskočilova ulice, BB Centrum

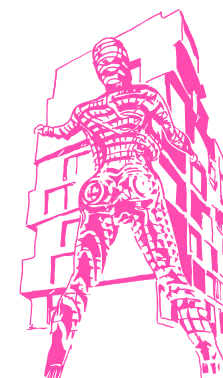
Pomník kapely Visací zámek /2022/

Pomník v podobě obráceného růžového traktoru Zetor 40, jehož jedno přední kolo je přetvořeno do velikého visacího zámku, byl odhalen v červnu 2022 u příležitosti 40ti letům působení známé české punkové skupiny Visací zámek.

Víte, že...?

Růžový traktor se nachází u strahovského stadionu nedaleko někdejšího památného kiosku „U Johna Debila“, kde legendární česká kapela (prý) vznikla.

Umístění: Vaníčková ulice, Praha 6

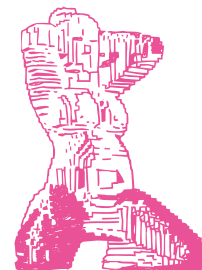
Lilith /2022/

Obří socha nahé ženy byla v říjnu 2022 na- instalována na nájemní dům FRAGMENT investiční skupiny Trigema. Socha ženy je 24 metrů vysoká, váží 35 tun a v pravidelných intervalech otáčí hlavou. Podle umělce má symbolizovat rovnoprávnost a nezávislost žen.

Víte, že...?

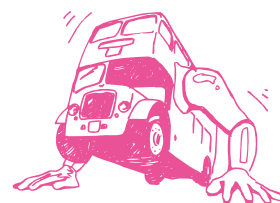
Architektonicky unikátní dům podírají ještě dvě další nadživotní sochy Davida Černého – noha a ruka.

Umístění: FRAGMENT, Sokolovská ulice, Praha 8

In Utero /2009/
Šestimetrovou sochu těhotné ženy držící se za hlavu si můžete prohlédnout dokonce i zevnitř! Dílo je z nerezové oceli a díky tomu se v něm odráží i okolí, proto je velice důležité i jeho umístění.

The London Booster /2012/
Socha klikujícího autobusu vznikla k příležitosti letních olympijských her v Londýně v roce 2012. Socha dvoupatrák s lidskými prvky.

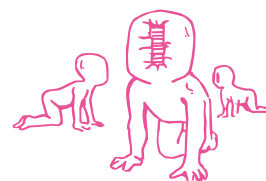

Mimina na žižkovské věži /2000 a 2019/
Mimina byla původně vytvořena pro instalaci na Muzeu moderního umění v Chicagu. Obří miminka mají místo obličeje vyražený jakýsi kód, což z nich dělá nejen strašidelná stvoření...

Zavěšená socha obráceného sv. Václava na koni /1999/
Socha znázorňuje svatého Václava, českého knížete a patrona, jak sedí na břiše mrtvého koně zavěšeného za nohy ke stropu.

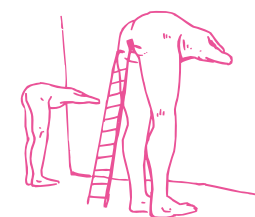

Socha Franze Kafky /2014/
Pohyblivá socha měří na výšku 10,6 metru. Je složena ze 42 rotujících nerezových panelů, otáčejících se nezávisle na sobě. Uvnitř se nachází 21 motorových modulů a 1 kilometr kabelů.

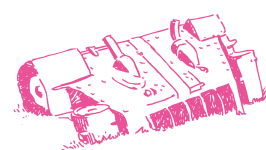
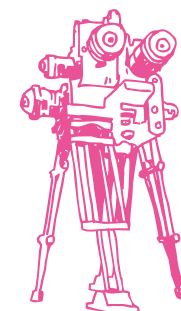
Miminka Kampa /2008/
Na rozdíl od žižkovské věže, kde tato obří miminka se zmutovaným obličejem prolézají ve výšce, si je můžete na Kampě prohlédnout pěkně zblízka a třeba se jich i dotknout! Miminka jsou tady tři.

Zadky /2003/
Dílo Zadky najdete na dvorku galerie Futura. Na první pohled uvidíte „jen“ ohnutá lidská torza s vystrčenými zadky, když ale vylezete po žebříku a strčíte hlavu do jejich análního otvoru, zobrazí se vám videosmyčka.

Speederman /2014/
Socha hrdiny, který zamrzl v pohybu, znázorňuje lidskou evoluci a až nadlidskou rychlost vývoje a zrychleného tempa života, zapříčiněného novými technologiemi. Linie, které znázorňují pohyb, doprovází i světelné efekty.

Trifot /2016/
Trifot je 12metrová kráčející plastika, která byla vytvořena přímo na míru galerii Czech Photo Centre, před níž se také nachází. Trifot jakoby přichází od stanice metra Nové Butovice a rozvážně směřuje ke stanici Hůrka.

Torzo tanku /2018/
Na náměstí Kinských je umístěné torzo tanku, které sem David Černý instaloval k padesátiletému výročí této události jako vzpomínku na období, kdy Sověti okupovali českou zemi.

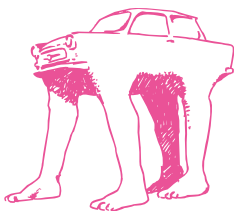
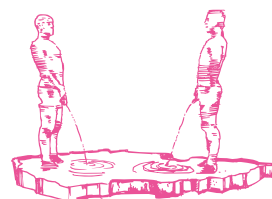
Socha zavěšeného Sigmunda Freuda /1997/
Socha z roku 1996 zobrazuje Sigmunda Freuda visícího za jednu ruku s druhou rukou v kapse. Černý se tou dobou zamýšlel nad příchodem nového tisíciletí a nad tím, co se v jeho průběhu stane.

Embryo /2008/
Světelné vyobrazení embrya je umístěné na fasádě a okapu divadla Na zábradlí. Embryo bylo vytvořeno Davidem Černým k 50. výročí divadla. V noci svítí a záleží na vaší představivosti, co ve světle uvidíte.

Pamětní deska Václava Havla /2012/
Vzpomínku na prezidenta Václava Havla najdete na fasádě Divadla na zábradlí, kde v letech 1960 až 1968 pracoval jako kulisák, herec, dramaturg, tajemník činohry a dramatik.

Piss Sculpture /2004/
Dětské čůrající fontány jsou běžné, na vyobrazení dvou dospělých urostlých mužů při vykonávání „malé“ potřeby ale jen tak nenarazíte. Tyto dvě postavy navíc stojí v jezírku ve tvaru České republiky.

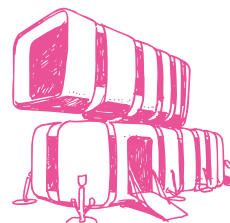
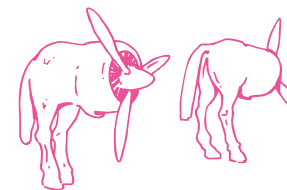

Quo Vadis neboli Trabant /1990/
Porevoluční Trabant na čtyřech nohách připomíná rok 1989. Mnoho východních Němců v té době odcházelo na Západ a jejich dočasným azylem se stala budova velvyslanectví Spolkové republiky Německo.

Maso - červená auta /2007/
Auta znázorněná jako hovězí maso zavěšené na hřebíku mají znázorňovat objekt zbožné úcty. Pro různé společnosti to mohou být různé objekty, někde hovězí a jinde auta.

Pegas /2017/
Napůl koně a napůl motory. Tyto sochy nejsou v rezidenci Walthrova umístěné zcela náhodně. Právě zde byly totiž v minulosti vyráběny motory Walter Pegas.

Cyberdog /2018/
Cyberdog je projekt založený na myšlence pokroku 21. století. Centrum informuje o posledních trendech a novinkách z oblasti kybernetiky, robotiky a dalších oblastí vědy a techniky. Součástí prostor je robotická vinárna.

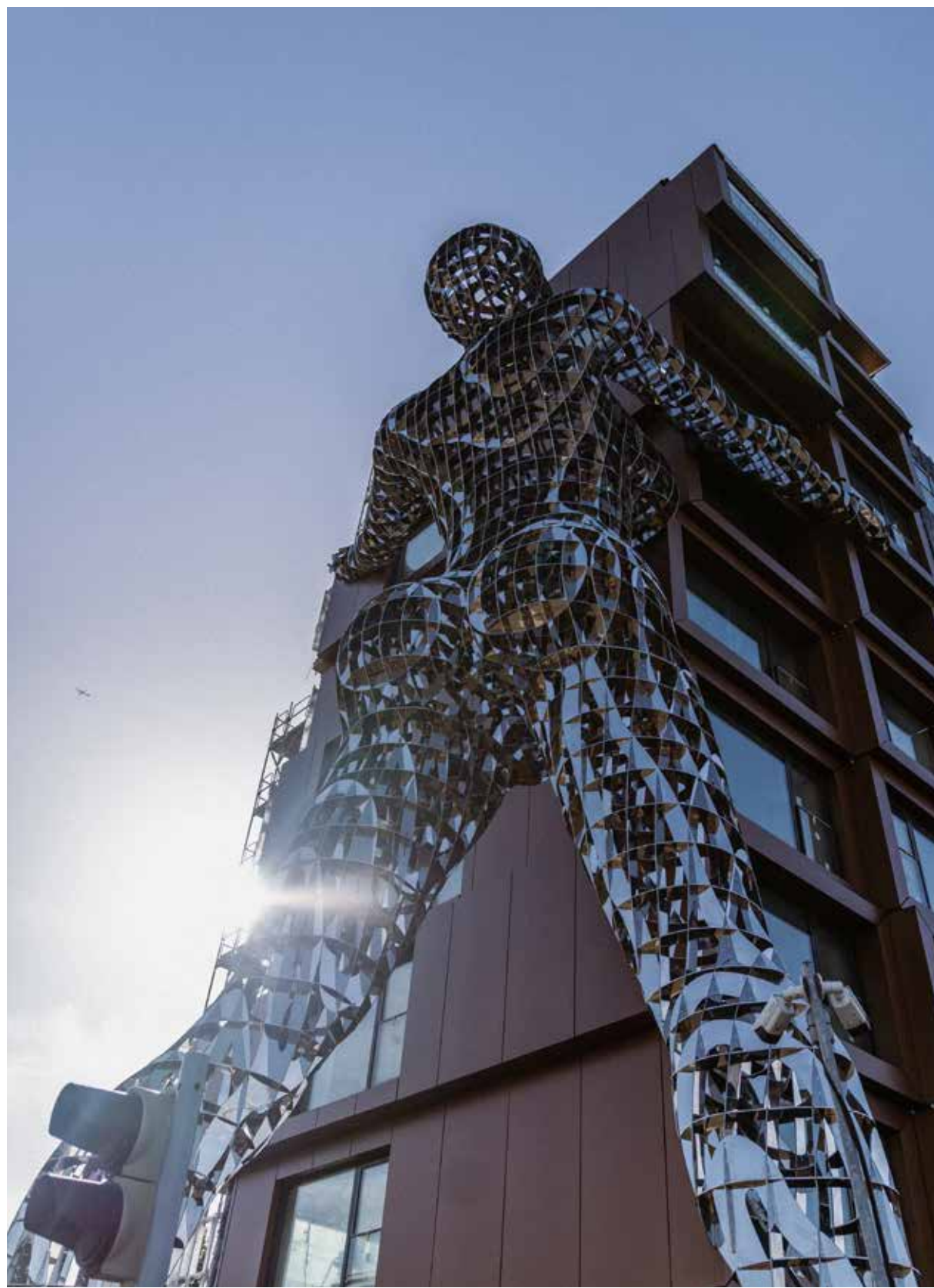
David Černý

(*15. 12. 1967) je český umělec a sochař. Podle žebříčku Forbes patří k nejdražším a nejznámějším českým umělcům vůbec. Černý v letech 1988–1996 vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, je laureátem Ceny Jindřicha Chalupeckého, grantu Nadace Pollocka a Krasnerové a ceny na bienále v Kortrijku. Černý je známý především díky svým plastikám, které jak u nás, tak v zahraničí umísťuje do veřejného prostoru. Spolu s architektem Tomášem Císařem založil architektonické studio Black n' Arch a podílí se na přípravě řady nových developerských projektů. S hudebníkem Davidem Kollerem a filmařkou Alicí Nellis inicioval vybudování pražského kulturního centra MeetFactory.

MeetFactory je neziskové mezinárodní centrum současného umění založené v roce 2001 umělcem Davidem Černým

Lilith / 2022/

czech photo

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ

Obležení Mariupolu – poslední novináři v okupovaném městě

Výstava fotografií Mstislava Chernova a Evgeniye Maloletky, která je v současné době k vidění v mnoha světových metropolích včetně New Yorku.

Obytný dům exploduje poté, co ruské armádní tanky ostřelují ukrajinský Mariupol v pátek 11. března 2022. AP Photo / Evgeniy Maloletka

Mstyslav Chernov společně s Evgeniyem Maloletkou dokumentovali obléhání Mariupolu od prvního dne. Jejich silné obrazové svědectví, které se objevovalo v médiích po celém světě, se značně nelíbilo ruské garnituře. Ukazovalo totiž naprostý opak jejich propagandy. Kvůli tomu se novináři ocitli na seznamu nežádoucích osob ruské armády. V kritických chvílích se v převlecích za lékaře ukrývali v mariupolské nemocnici, odkud je pak evakovali ukrajinští vojáci.

Czech Photo v říjnu představilo ve své galerii Czech Photo Centre válečné fotografie právě z Mariupolu. Výstava, která měla velký ohlas u odborné i laické veřejnosti, byla k vidění od 13. října do 7. prosince v galerii Czech Photo Centre.

„Dělali jsme reportáž uvnitř nemocnice, když se chodbami začali plížit ozbrojenci. Chirurgové nám dali doktorské pláště, které jsme si oblékli jako maskování. Za úsvitu dovnitř náhle vtrhlo tucet vojáků. „Kde jsou ti novináři, do prdele?“ ptali se. Podíval jsem se na pásky na jejich

Pracovníci pohotovostních sil a dobrovolníci odnáší těhotnou ženu z porodnice poškozené při ostřelování ukrajinského Mariupolu 9. března 2022. Žena i její dítě zemřely poté, co Rusko vybombardovalo porodnici, ve které měla žena přivést dítě na svět. AP Photo / Evgeniy Maloletka

rukou – modré, ukrajinské – a přemýšlel, jak pravděpodobné je, že to jsou přestrojení Rusové. Vykročil jsem dopředu, abych se identifikoval. „Přišli jsme vás dostat ven,“ řekli,“ ličí Mstyslav Chernov, fotograf a filmař narozený v ukrajinském Charkově.

Chernov s Maloletkou z města, které před válkou mělo téměř půl milionu obyvatel, informovali o světě bez elektřiny, telefonického signálu, vody či dodávek jídla. Novináři mohli komunikovat pouze přes satelitní telefon. Díky jejich práci se veřejnost dozvěděla například o ruském útoku na mariupolskou porodnici, který se stal symbolem brutality této války.

„Z Mariupolu se 15. března dostalo pryč asi 30 000 lidí – tolik, že ruští vojáci neměli čas nahlízet důkladně do aut s okny zakrytými třepotajícími se kousky igelitu. Když jsme zastavili před šestnáctým kontrolním stanovištěm, slyšeli jsme hlasy. Ukrajinské hlasy. Cítil jsem

obrovskou úlevu. Matka, která seděla vpředu, začala plakat. Dostali jsme se pryč. Byli jsme poslední novináři v Mariupolu. Teď už tam žádní nejsou,“ dodává Chernov.

Oba autoři byli členy mezinárodní poroty 28. ročníku soutěže Czech Press Photo, jejímž je Trigema generálním partnerem. Czech Photo tak pokračuje v tradici, představení tvorby porotců soutěže. Manažerovi soutěže Danu Maternovi se podařilo spojit s Chernovem s Maloletkou a začala příprava výstavy. České veřejnosti tak byla představena unikátní reportážní práce, kde byly v digitální podobě vystaveny i snímky z aktuálního dění na Ukrajině. V galerii Czech Photo Centre bylo k vidění kolem padesáti snímků.

Partnery výstavy jsou APF, Asociace profesionálních fotografů České republiky, a UAPP, Ukrajinská asociace profesionálních fotografů.

LENKA KLICPEROVÁ

Bez humoru se válečné hrůzy nedají přežít

Krásnou blondýnu, která se v mezech věnuje opernímu zpěvu, by v první linii válečných konfliktů čekal jen málokdo. Zní to jako klišé, ale myšlenkám, že tahle „ženská“ přece nemůže jen tak jet mezi střílející vojáky, se lze jen těžko ubránit. Lenka Klicperová, novinářka a fotografka, jezdí do zemí zasažených válečnými konflikty už řadu let. „Válka jsou emoce, nejen čísla zabitých a raněných, za každým člověkem je jeho příběh. Já jsem takový lovec válečných příběhů,“ říká v rozhovoru, který se uskutečnil začátkem listopadu, bezprostředně po jejím návratu z Ukrajiny.

Jako fotografka jezdíte momentálně fotit válku na Ukrajinu, jezdíváte jste během válečného konfliktu také do Sýrie, Afghánistánu nebo Iráku. Co vás vede k tomu jezdit do tak nebezpečných oblastí?

Je to má práce, která si mě nějak našla, nebo spíše jde o souhru náhod, která ovšem přeje připraveným. Nejprve jsem začala jezdit jako reportérka do Afriky. Subsaharská Afrika je skvělou průpravou na válečné konflikty. Musíte být schopná improvizovat, každý den je všechno jinak, často se dostáváte do nestandardních nebo nebezpečných situací. Tam jsem nějak pochopila, že mě to baví, že potřebuji i jisté množství adrenalinu, že nejsem kancelářský typ, který vydrží celý život sedět před počítačem. Potřebuji život cítit. A prožívat do hloubky. Tak se stalo, že jsem se ocitla v prvním válečném konfliktu v roce 2008 ve východní části Demokratické republiky Kongo. Pak

následovaly tři další cesty, pak Afghánistán, Irák, Sýrie a další... Ve válce jde všechno až na dřeň. Pozitivní emoce i negativní. Potkáváte lidi, z nichž válka vytáhla to nejlepší. Ale i ty, v kterých probudila to nejhorší. Ta první skupina lidí mě velmi nabíjí. To je na válce vlastně to nejlepší, i na ní se dají najít pozitivní věci, nic na světě není černobílé.

Kdy vás vlastně poprvé napadlo, že pojedete do země, která se aktuálně nachází ve válce?

V roce 2008 jsem viděla film Lisý Jackson Kongo: Hluboké ticho. To se mnou otřásl. Bylo to o masovém znásilňování žen ve válečné zóně na východě Konga. Věděla jsem, že tam musím jet a musím to téma zpracovat, aby se o něm vědělo a dalo se tam něco změnit. Oslovila jsem kolegyni Olgu Šilhou, která se k tomu šílenému nápadu přidala,

Série fotografií: *Russkij mir – utrpení na Ukrajině*
Pohřeb rodiny zabitě ruskou bombou
Město Malyn je děsivě vybombardované. Ruské
letecké pumy zasáhly čtvrt rodinných domků na
okraji města. Zahynula tu celá rodina. Za pár hodin
je pohřbili, bez velkých ceremonií

a vydaly jsme se do džungle. Měly jsme strašně málo peněz, přesto z toho nakonec vznikla série článků, fotek a také dokument Slzy Konga. Na to, jak byl nízkonákladový a byla to naše prvotina, tak myslím poměrně úspěšný. Pak jsem si řekla, že když jsem zvládla tohle, zkusím Afghánistán. Rok mi trvalo, než jsem dostala souhlas ministra obrany, abych mohla jet na tehdejší americkou základnu, kde sloužili čeští vojáci. Pak jsem tam začala jezdit bez vojáků, což bylo o moc svobodnější. No a pak už přišel rok 2014 a s ním válka proti Islámskému státu na Blízkém východě. Nejprve jsem se odhodlala do Iráku, který už jsem znala,

a pak v roce 2015 do Sýrie. Viděla jsem, co se dělo v kurdském Kobaní, a zase jsem věděla, že tam musím. Byl to přelomový rok, protože tehdy se mnou poprvé jela Markéta Kutilová a od té doby je to moje partačka a skvělá kamarádka v jedné osobě. Jsme zkrátka tým.

Jaký to byl pocit – přijet poprvé do války?

Každá válka je naprosto jiná a já mám tak vlastně pokaždé stejný pocit toho poprvé. Válka v Kongu je diametrálně odlišná od Ukrajiny. Guerillová válka, kterou vedou nemilosrdné milice v džungli, je úplně něco jiného než frontová linie na Ukrajině plná

„Válka jsou emoce, nejen čísla zabitých a raněných, za každým člověkem je jeho příběh.“

— Lenka Klicperová

nejnovějších děl a houfnic. Zároveň mi ale válka na Ukrajině připomíná strašně druhou světovou. Tu jsem pochopitelně nezažila, ale jako vystudovaná historička jsem se jí zabývala dost na to, abych teď chápala paralely. Ale v tom Kongu si to pamatuju doteď – nemohla jsem uvěřit, že jsem opravdu tam a že se mi to podařilo.

Musela jste projít nějakou speciální přípravou?

Na válku vám nikdo žádnou přípravu neudělá. Mou přípravou je neustále studovat, co se děje, a jezdit. S každou cestou mám víc zkušeností. Což je dobře i špatně, protože musím mnohem víc překonávat svůj strach. Už vím, do čeho jdu. Když to nevíte, jde se vám tam lehčeji. A důležité je učit se od zkušenějších. Teď na Ukrajině se k nám přidala mladá reportérka z Hongkongu, pro niž jsem byla už já ta stará zkušená, od které se chce učit. Visela mi na rtech a byl to zvláštní pocit jakoby odpovědnosti za tu mladou dívku, která spoléhá na to, že já dobře vyhodnotím situaci.

Měla jste strach, když jste poprvé přijela do války?

Mám strach vždycky, než tam dojedu. Nebo před cestou na linie. Pak už se v tom prostředí zorientuju a většinou strach odpadne. Koncentruju se na práci. Ale je pravda, že teď na Donbase, když začal z nebe padat termit, obdoba fosforu, jsem měla nepříjemný pocit. Kdyby to hodili Rusové o kilometr blíž, byli bychom v pěkném průšvih. Máte tak 15 vteřin na to ujet, schovat se před tím svinstvem nedá. I na to ostřelování se dá tak nějak zvyknout, ale fosfor a jeho obdoby, to je děsivé.

Máte strach nyní, když jezdíte do války na Ukrajinu?

Ano, mám, je to nejhorší válka, kterou jsem zažila. Ale potkala jsem v ní taky hodně skvělých lidí. To mě vždycky přesvědčí, že jedu zase, teď mám za sebou čtyři cesty a další je přede mnou. Nebo bůhví, kolik ještě. Strach musí člověk umět překonat. Dřív, když jsem neměla tolik zkušeností, jsem ho tolik nepocitovala. Nejhorší je, když vám vojáci řeknou: Tam, kam jedeš, to bude hodně ostré, vážně chceš jet? A vy se v tu chvíli musíte rozhodnout. I s tím vědomím, že to může být moje poslední cesta.

Máte nějaký tip/dovednost, jak se svým strachem pracovat?

Posledně mi řekli, že to bude ostré, ale zároveň, že tam už byli jacisi dva Američani. Tak jsem si řekla: Co už, když to zvládli Američani, zvládnou to taky. Takové malé hecování, ale v tu chvíli pomůže. Pak mi taky pomáhá smích. Udělat si v tu chvíli z něčeho srandu. Ideálně ze sebe. Smích a humor je strašně důležitý. Řeknou vám to skoro všichni Ukrajinci na liniích, ať civilisté nebo vojáci. Bez toho se ty strašné měsíce války nedají přežít.

Kdy jste zažila největší chvíle strachu?

V Sýrii, když na nás útočil tank Islámského státu. A maličká dušička je ve mně před každou cestou na linie na Donbase. Když vám kolem hlavy letí kulka, je to nepříjemné. A ještě horší jsou miny na Donbase. Dělá to několik vteřin takové „fíííí“, než to dopadne. To „fíííí“ znamená, že to letí směrem na vás a vy nemůžete dělat nic než se skrčit a čekat, jak to dopadne.

strana 72

strana 73

Série fotografií: Russkij mir – utrpení na Ukrajině
Rozstřílený kostel v Malynu
Silně poškozený kostel v centru města Malyn severozápadně od Kyjeva. Centrum města je z velké části zničené. Město bylo v březnu 2022 téměř vylidněné. Sírěny ohlašující letecký poplach šly skoro pořád

Co je na vaší práci válečné reportérky podle vás to nejdůležitější?

Aby to riziko nebylo zbytečné dobrodružství, je potřeba, aby si moje reportáže našly cestu k lidem, ke čtenářům, divákům, posluchačům. Když jim budu umět válku přiblížit jinak než běžné zpravodajství omezující se na fakta a čísla, budu šťastná. Snad se mi to nějak daří. Válka jsou emoce, nejen čísla zabitých a raněných, za každým člověkem je jeho příběh. Já jsem takový lovec válečných příběhů.

Jak těžké je vyrovnat se s emocemi, se kterými se při svých dokumentech zákonitě musíte setkávat?

S kamerou před okem to jde lépe. To řekne

každý, kdo někdy válku fotil nebo točil. Když pracujete, málokdy máte na vlastní emoce prostor. Musím toho uhlídat strašně moc, dělám zároveň redaktorskou práci, fotím, natáčím video, musím hlídat zvuk. Jsem si zároveň překladatelkou. All in one (*smích*). Takže je toho opravdu strašně moc, na co se v tu chvíli musím soustředit. Jednou jsem v Iráku poslouchala příběh matky, která vyvázla taktak z útoku sebevražděného atentátníka a měla těžce zraněné dvě dcery. Nenatáčela jsem nic, ani nezapisovala, ani nefotila. Do minuty jsem brečela s ní. Je lepší tu kameru nebo foták mít jako štít.

Jak se s negativními zážitky a dojmy vyrovnáváte? Co vám pomáhá?

Černý humor a lahev vína (*smích*). A Markéta, se kterou vždycky všechno můžu rozebrat, ona ví, jaké to je, často je se mnou. A pomáhá mi i to, že přijedu domů, kde je teplo, čisto, naklizené, můj manžel, který má normální práci a vytváří mi doma skvělé zázemí, moji dva papoušci. Prostě se na chvíli přesunu do normálního světa. Většinou nic moc nestíhám řešit, protože mám práce jako na kostele, musím všechno dohnat, zpracovat reportáže... Není čas sedět, brečet a zabývat se svým emocema. Mně se nic strašného neděje, dělám práci, kterou jsem si vybrala a kterou mám ráda.

Jak se vypořádáváte se stresem či post-stresem, když se vrátíte zpět domů?

Vínem a obklopením se rodinou a přáteli. Mnoho dalších novinářů se utopilo v alkoholu, já si myslím, že je potřeba najít míru. Jako ve všem. Naštěstí si pořád myslím, že ze mě není i po těch letech alkoholik, tak je to asi dobrá cesta!

Lenka Klicperová je se svou aktuální sérií fotografií, z níž pocházejí i snímky k našemu rozhovoru, nominovaná v letošním ročníku prestižní soutěže Czech Press Photo v kategorii Reportáž. Trigema je hrdým generálním partnerem této soutěže.

Série fotografií: Russkij mir – utrpení na Ukrajině
Mami, co se stalo s tím autem?
Děvčátko si ve městě Korosten na severozápadě Ukrajiny prohlíží vrak auta. Bylo zničeno společně s dalšími asi 15 domy v okolí. Na obytnou čtvrť dopadly ruské bomby a rakety. Byli zde mrtví i zranění včetně dítěte, které přišlo o obě nohy

TOMÁŠ ZBOŘIL

Vinohrad je nekončící práce, ale i objevování...

Za mladým veselským vinařstvím Dog in Dock, které vzniklo teprve před pěti lety, stojí jeho zakladatel a vinař Tomáš Zbořil. Tomáš je zároveň tváří nově vznikajícího kulturně vzdělávacího vinařského areálu ve Veselí. Zeptali jsme se ho, jak hodnotí uplynulé měsíce, jak probíhá výstavba nového areálu i co se ve vinařství aktuálně děje.

Rok se pomalu chýlí ke konci, co se ve vinařství změnilo?

Práce ve vinohradu má dvě charakteristiky: není na první pohled moc vidět a nikdy nekončí. Jde o nekonečný maraton povinností, které se periodicky opakují... Jsou to hodiny ve vinohradu za každého počasí i práce ve „sklepě“. Ve vinařství se nehraje na víkendy ani na svátky. Ale neměnil bych. Jsou sice dny, kdy je to prostě práce, do které se vám nechce, ale je to i objevování nikdy nekončících nových chutí a vůní, a to mě nepřestává bavit. Nejvíce je teď ale vidět, jak nám roste stavba ubytování.

Bude ubytování součástí areálu nově vznikajícího vinařství?

Ano, jde o stavbu čtyř bytových domů s různým typem ubytování pro zhruba 100 osob, které budou součástí celého areálu vinařství.

Stavba byla zahájena letos v červnu a aktuálně už můžete vidět první patro nově vznikajícího ubytování.

Je stavba něčím výjimečná?

Naprostým českým unikátem je vůbec první využití prefabrikovaných koupelen v ubytovacích kapacitách. Koupelny přivezl jejich výrobce na stavbu už jako hotový komplet a do apartmánů se vkládaly v průběhu stavby již hotové – včetně toalety, umyvadla či sprchového koutu. První „osazování“ apartmánů koupelnami proběhlo už v říjnu.

Jak je na tom samotná stavba vinařství u historické oranžerie?

V areálu jsme v letošním roce realizovali zejména přívod vysokého napětí a umístění nové trafostanice. Trafostanice bude v budoucnu sloužit i pro unikátní lodní výtah

Tomáš Zbořil, jeden ze zakladatelů vinařství

umístěný za vinohradem, tedy mezi Baťovým kanálem a řekou Moravou. V létě jsme pak pracovali i na areálových rozvodech elektřiny. Na stavbě celého areálu se podílejí místní firmy a jsem rád, že tak společně vzniká výjimečný projekt.

Kdy bude celý areál dokončen?

Ubytování by mělo být dokončeno na jaře 2023, kompletní areál o rok později, na jaře 2024. Už v tuto chvíli pracujeme, společně s novým provozním ředitelem celého areálu, na bezproblémovém chodu i na nabídce nových pracovních míst, které veselské veřejnosti představíme na začátku příštího roku.

Vraťme se ještě k samotnému vínu, co je nového na vinici a ve „sklepě“? Co ti dělá radost?

Máme radost, když naše vína zákazníci oceňují, když jim chutnají a když nám svůj názor řeknou třeba někde u skleničky. Nejsme sice „sběratelé medailí“, ale vinařských soutěží se účastníme a těší nás úspěchy našich vín i u odborníků... Největší radost máme z osmi medailí na Králi vín. Na nominační výstavu Salonu vín jsme jeli s 9 nominacemi. Lokálních výstav se obvykle neúčastníme, s výjimkou domácí soutěže – Veselská výstava vín. Šampionem výstavy bílých vín se stal Sauvignon 2021, v červených pak zvítězil Merlot 2019. I přes tyto úspěchy najdete medaile na našich lahvích najdete jen výjimečně. Lepší, než řídit se medailemi, je ale víno ochutnat a dát především na svoje chuťové pohárky. Veselští mohli ochutnat naše vína v průběhu prázdnin v přístavu ve Veselí a na akcích města. Ti, kteří to nestihli, najdou všechna vína i na našem e-shopu, kde jsme nedávno spustili prodej ročníku 2021. Určitě nás také najdete na vánočních trzích a nově jsme rozšířili vozový park o další dva WINE TRUCKY, které budete moci potkat nejen na vinařských, ale i vánočních akcích po celé republice.

Vinohrad v areálu vinařství - Veselí nad Moravou

Výstavba ubytování, Veselí nad Moravou

Monínec: Radost z lyžování i možnost vybrat si cenu skipasu

Zasněžená stráž, vůně horkého čaje nebo svařeného vína, radost z pohybu a romantika denního či večerního lyžování na druhé nejdelší osvětlené sjezdovce v Čechách. Wellness, relax nebo společný čas s blízkými a přáteli, se kterými je vám dobře. To je Monínec. V letošní zimní sezóně navázal český „alpský“ areál nově spoluprací s věrnostním programem Gopass, který lyžařům umožní vybrat si pro lyžování dny s nejvýhodnějšími cenami skipasů.

strana 80

Hlavní monínecká sjezdovka nabízí lyžařům 1,2 km sjezdového lyžování a čtyřsedačkovou lanovku s přepravní kapacitou až 2 400 osob za hodinu, která je v provozu v zimě i v létě. V horní části této sjezdovky zvyšuje komfort lyžování ještě 600 m dlouhá dvoukotva a celý svah je zasněžován a osvětlen pro večerní lyžování. Novinkou letošní sezóny je spolupráce s věrnostním programem Gopass nahradí dosavadní skipasy. Na Gopass kartě bude taky skipas v Areálu Monínecký. Díky Gopassu si lyžaři mohou vybrat nejvýhodnější ceny skipasů a využít věrnostního programu, který platí v pěti zemích Evropy. Monínecký se tak stal prvním

českým lyžařským střediskem mimo Špindlerův Mlýn a Ještěd, které bude prodávat své skipasy prostřednictvím mezinárodního obchodního portálu a věrnostního programu Gopass společnosti Tatry Mountain Resorts (TMR).

Majitelé vrátí dosavadní čipové karty Monínecký a bude jim vrácena záloha 100 Kč a zároveň si mohou koupit Gopass kartu za poplatek 50 Kč, kde je záloha nevratná.

Nákup Gopass karty lze uskutečnit buď na pokladně v areálu nebo v nových Ticket Pointech, které budou umístěny u pokladen.

Noví zákazníci si po nákupu online z pohodlí domova budou moci vyzvednout skipas na samoobslužném automatu Ticket Point přímo v areálu a bez potřeby vyzvedávání na pokladně. Držitelé Gopass karet si nakoupí skipas na e-shopu Gopass a mohou vyrazit rovnou na kopec.

„Ceny za skipasy zakoupené na **www.gopass.travel** budou dynamické, návštěvníci si tak budou moci naplánovat lyžování podle svých priorit. Velkou výhodou je možnost najít si pro návštěvu našeho areálu skipasy na konkrétní dny, kdy bude

„V letošní zimní sezóně navázal český areál nově spoluprací s věrnostním programem Gopass.“

cena nejvyšší. Spojení s Gopassem vnímáme zároveň jako krok směrem k většímu pohodlí návštěvníků, kteří s jednou kartou budou moci navštívit více míst,“ vysvětluje spoludávatel Areálu Monínecký Jaroslav Krejčí ml. s tím, že kromě nižších cen budou návštěvníci moci využít i věrnostní program, kdy za každý nákup získají body, které budou moci proměnit za další slevy nebo za speciální produkty.

Věrnostní program Gopass je platný ve střediscích Tatry Mountain Resorts (TMR), která kromě jiného provozuje horská střediska už v 5 zemích Evropy. Celkově je do programu zapojeno 23 středisek, 16 hotelů a další přibývají. Gopass body bude možné uplatnit jak v zimních střediscích, tak i v golfových resortech, aquaparcích, hotelech, restauracích, obchodech nebo půjčovnách.

Kromě lyžování však nabízí Areál Monínecký i bezpočet pravidelně udržovaných a dobře značených běžeckých tras v délce zhruba 54 km, sáňkování, bobování a v neposlední řadě i relax a odpočinek od starostí všedních dní. Hosté totiž mohou využít wellness s velkoplošnými okny s panoramatickým výhledem do údolí Českého Meránu, kompaktní relaxační vnitřní bazén, vířivku, saunu nebo si dopřát třeba masáž.

MONÍNEC
v číslech

hlavní sjezdovka
1,2 km
včerní lyžování
každý den
18–21 hod.

čtyřsedačková lanovka
osoba/hodina
1 800–2 400
zasněžování
+15 °C

strana 81

La Putyka, Senses Prosinec

La Putyka, Pražská tržnice, haly 7 a 8, Praha 7

Nová inscenace finského režiséra Maksima Komara, který se souborem Cirk La Putyka spolupracoval na divácky oblíbených projektech jako Isole, Batacchio, Kaleidoscope nebo Slapstick Sonata. Bohatá cirkusová historie sahající až 400 let nazpátek poskládaná a pokroucená do jedné intenzivní a propletené všehochuti. Od abstraktního minimalismu až po tradiční šaškárný ze středověkých tržišť. Senses oslavuje bohatost a pestrost souboru Cirk La Putyka. Kombinuje nejrozumnější styly a žánry cirkusového umění, hravě přeskakuje mezi cirkusem a tancem za doprovodu divadelních prvků a náhodných odkazů na historii cirkusu a scénického umění.

www.laputyka.cz

Ladislav Hovorka & Jiří Hřebíček O ptácích a lidech leden-prosinec

Czech Photo Centre, Seydlerova 2835/4, Praha 5

Setkání Ladislava Hovorky s Jiřím Hřebíčkem spojilo pohledy dvou různých fotografů se zcela odlišnou tematikou do jedné výstavy – O ptácích

a lidech. Díky Veronice Souralové, kterou napadlo kontaktovat oba fotografy, vzniklo toto neobvyklé spojení UNFOCUSED pohledu na svět – v rámci Manifestu UNFOCUSED. Lehkost a krása ptačího letu a lidská krása nahého těla spolu korespondují v přesvědčivém výtvarném souznění. Odrývají leccos z toho, co je normálně lidským očím neviditelné. A to ne proto, že je něco cudně zakryté, ale proto, že UNFOCUSED fotografie zachycuje dynamiku pohybu, kterou lidské oko přímo prostě nevidí.

www.czechphoto.org

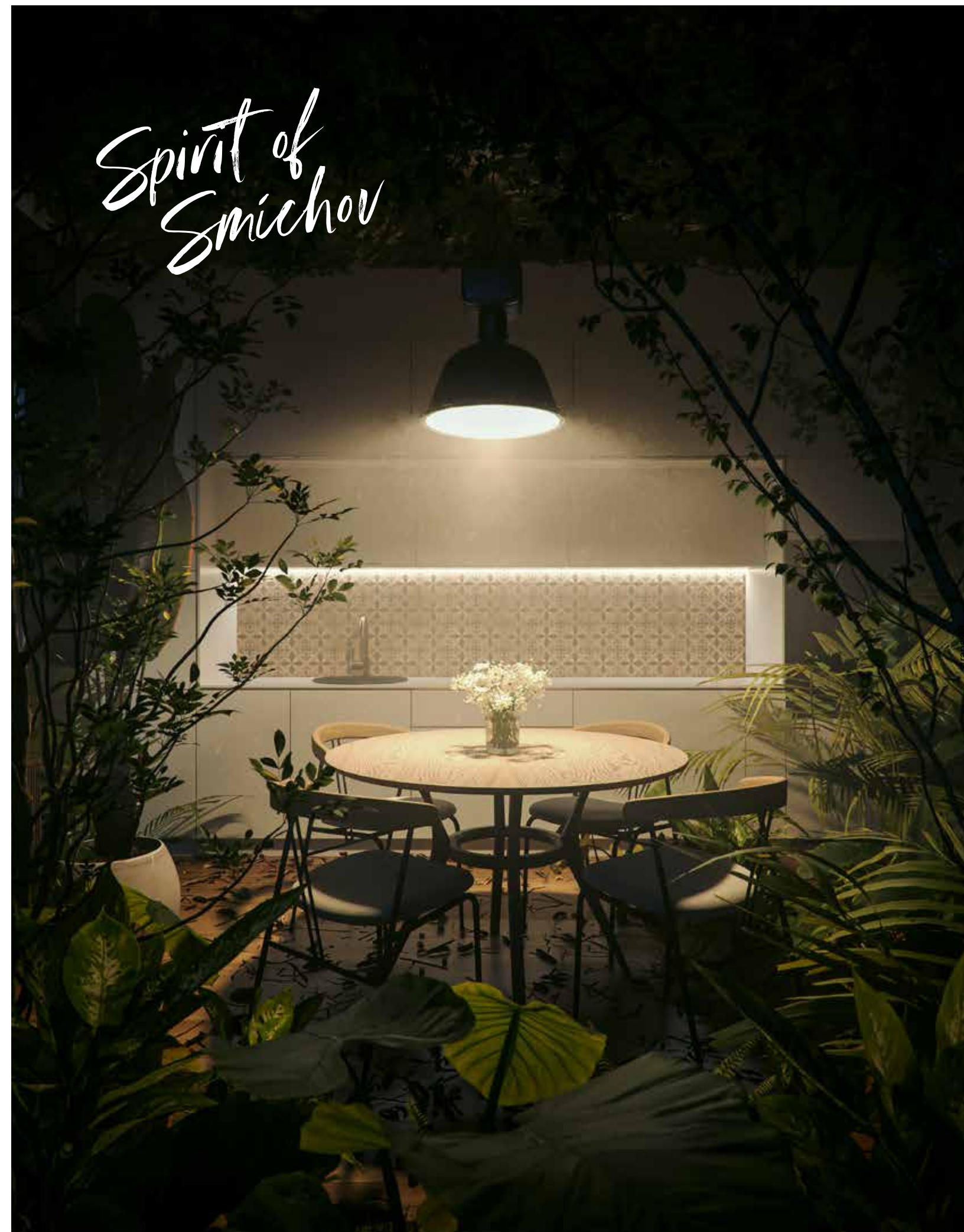

Czech Press Photo 2022 leden-červenec

Národní muzeum, Václavské náměstí 68, Praha

Již 28. ročník soutěže a výstavy Czech Press Photo 2022 pod záštitou ministra kultury a primátora hlavního města Prahy. Prestižní fotografická soutěž a následná výstava fotografií. Výsledná kolekce fotografií přehledně mapuje a představuje veřejnosti nejvýznamnější události uplynulého roku. Autoři pořizují snímky napříč společenským spektrem od zpravodajství přes umění a portréty až po sport a přírodu. Mezinárodní odborná porota vybírá nominované fotografie z více než šesti tisíc prací. V rámci soutěže Czech Photo Junior jsou společně s profesionály oceněni i mladí fotografové ze základních a středních škol. Společně s nominacemi v hlavních kategoriích jsou vyhlášeny partnerské ceny.

www.czechphoto.org

Vína řady Exclusive a Premium
www.dogindock.com

PINOT GRIS
2019

PREMIUM PINOT GRIS 2019 Hrozen tohoto suchého vína pocházejí z Uherského Ostrohu, z historické vlniční trati Plachty. Víno zraje po dobu 15 měsíců v sudu ze slavonského dubu na jemných kvasnicích a může se pochlubit harmonickou vůní vyzrálého ovoce, vanilky a sladkého dřeva. V chuti je příjemné, plné, nasádlé a šťavnaté. Ocenění: KRAL VIN České republiky 2021 – zlatá medaile, Lednické vinné trhy – zlatá medaile, Národní soutěž vin Slovácké vinařské podoblasti 2021 – velká zlatá medaile